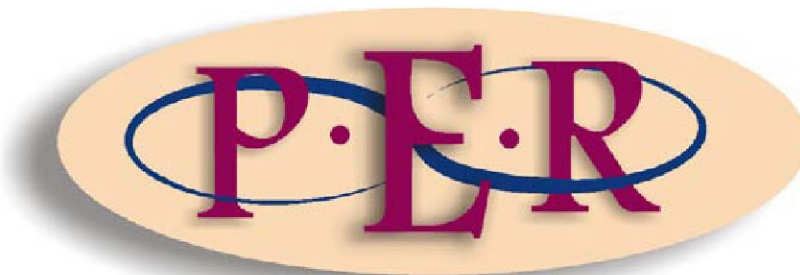

**KEURINGSPANELE ('SCREENING PANELS') AS GEPASTE GESKILBESLEGTINGS
METODE TER OPLOSSING VAN MEDIESE WANPRAKTYKSGESKILLE¹**

ISSN 1727-3781

2009 VOLUME 12 No 3

KEURINGSPANELE ('SCREENING PANELS') AS GEPASTE GESKILBE- SLEGTINGSMETODE TER OPLOSSING VAN MEDIESE WANPRAKTYKSGESKILLE¹

AJ Crous

1 Inleiding

Pasiënte as voornemende eisers in mediese wanpraktykseise het hulle in die verlede al telkens vasgeloop teen 'n muur van stilswye² in die gesondheidsberoepe-geledere. Die ontoeganklikheid van geregshowe vir die grootste gedeelte van die Suid-Afrikaanse bevolking en gesondheidsorg wat hier te lande onder groot druk verkeer vanweë 'n gesondheidsbeleid wat mank gaan en boonop swak geïmplimenteer word, laat die grondwetlike reg van toegang tot howe³ en reg op gesondheidsorg⁴ erg afgeskeep en waardeloos lyk.

Afgesien van wat 'n party se regte is, vind geen party daarby baat indien daar nie 'n gepaste wyse/proses bestaan waarop die regte afgedwing kan word nie. Benewens die siviele litigasieproses, bestaan daar alternatiewe geskilbeslegtingsmetodes wat gepas is ter beslegting van die tipe geskil sowel as geskik vir die partye betrokke by die geskil. Sodanige prosesse is byvoorbeeld keuringspanele⁵ wat 'n skandering/keuring van mediese wanpraktykseise doen.

In hierdie artikel word ag geslaan op die alternatiewe geskilbeslegtingsproses in die algemeen, die keuse van 'n gepaste geskilbeslegtingsmetode, aspekte

1 Gepubliseer uit Crous AJ *Die beslegtingsproblematiek in geval van mediese wanpraktyksgeskille met spesifieke verwysing na die "action for wrongful conception" en die "ADR"-proses* (LLD proefskrif PU vir CHO 2002).

2 'Conspiracy of silence'.

3 Art 34 van die *Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika* 1996 (hierna die 'Grondwet').

4 Art 27 van die Grondwet.

5 'Screening panels'. Ander prosesse soos arbitrasie, huur-'n-regter ('rent-a-judge'), feite ondersoek en bevinding en mediese ombudspersoon is ADR-metodes wat ook melding verdien ter beslegting van mediese wanpraktykseise.

wat oorweeg behoort te word in die keuse van 'n gepaste geskilbeslegtingsmetode en keuringspanele (die VSA model) as 'n spesifieke alternatiewe geskilbeslegtingsmetode, die ontstaan, doel, samestelling en werksaamhede van keuringspanele en die houdbaarheid van grondwetlike besware rakende keuringspanele.

Alternatiewe geskilbeslegtingsmetodes verwys na 'n proses waarin van 'n onpartydige derde party of instansie gebruik gemaak word om die skikking van 'n dispuut te bewerkstellig sonder die gebruikmaking van die formele hofproses. Was dit nie vir die geïkete term 'alternatiewe' geskilbeslegtingsmetodes/proses wat allerweë gebruik word nie, sou die term 'gepaste' geskilbeslegtingsmetodes/proses vir doelmatigheidsredes die beskrywendste en terminologies korrekte gewees het.⁶

Alternatiewe metodes van beslegting moet nie as 'n inbreukmaking op die soewereiniteit van die regsprekende gesag beskou word nie.

The fact is that the judicial institution, with its inherent sovereign quality, cannot be confronted by any alternative mechanism.⁷

Inteendeel, alternatiewe geskilbeslegtingsmetodes bring beter werkverrigting binne die kader van die regsprekende gesag en 'n groter toeganklikheid vir die publiek tot geskilbeslegting mee. Alternatiewe metodes is nie 'n vereenvoudigde vorm van litigasie nie, maar juis 'n metode om die inherente probleme verbonde aan litigasie te probeer vermy. Regsverteenwoordigers is bewus van 'n 'patologie'⁸ van gedingvoering, bedoelende dat gedingvoering onhanteerbaar word, onvoldoende en kompleks is, nie altyd in die beste belang van die partye

6 Die alternatiewe geskilbeslegtingsmetode moet gepas wees vir die geskil sowel as vir die partye tot die geskil. Sien par 2: Keuse van 'n gepaste geskilbeslegtingsmetode.

7 Trollip *Alternative Dispute Resolution 7*; Crous 1996 *THRHR* 219. Geskilbeslegting kan in drie kategorieë ingedeel word: (i) Geskilbeslegting waarby 'n private besluitneming deur die partye self plaasvind bv onderhandeling, mediasie ens; (ii) geskilbeslegting waarby 'n privaat beslissing gegee word deur 'n derde party bv arbitrasie; (iii) geskilbeslegting waarby 'n openbare gesagsinstansie betrokke is bv administratiewe beslissings en litigasie. SA Regskommissie 9.

8 Trollip (n 7) 7. In Crous *Beslegtingsproblematiek* 254-299 meer oor die stand van mediese wanpraktykseise in Amerika, waar 'n haas onstuitbare vloed van wanpraktykseise voorkom.

is nie, in die meeste gevalle onbekostigbaar is, ongunstige publisiteit uitlok, tydrowend is, kontinuerende verhoudings skaad, erg stremmend en nadelig vir die menslike psige is, ou geskille weer laat opvlam en partye eventueel nie kry wat hulle wou gehad het of nodig het nie.⁹

'n Regsverteenwoordiger beland soms in 'n dilemma omdat 'n ontevrede kliënt, wat daarop ingestel is om sy saak ten alle koste te wil 'wen', geneig is om voorstelle van 'n skikking of 'n alternatiewe vorm van geskilbeslegting in plaas van litigasie, te interpreteer as 'n swakheid, onbevoegdheid of deur vrees gedrewe toegeeflikheid aan die kant van die regsverteenvoorder. Hoewel dit belangrik is dat 'n regsverteenvoorder op grond van sy professionaliteit en die vertrouensverhouding met sy kliënt 'n verpligting het om sy kliënt se saak vreesloos en onbevange te stel en te voer, moet hy steeds in sy kliënt se beste belang optree, objektiewe en eerlike advies asook leiding gee aan laasgenoemde oor wat in sy beste belang gaan wees. 'n Weloorwoë keuse om eerder van 'n alternatiewe geskilbeslegtingsmetode gebruik te maak as om in volskaalse litigasie betrokke te raak, hoef allermens as swakheid of onbevoegdheid gebrandmerk te word.

Daar word in hierdie artikel (met deurlopende verwysing na die posisie in die Verenigde State van Amerika) op die volgende aspekte konsentreer:

- aspekte wat oorweeg behoort te word in die keuse van 'n gepaste geskilbeslegtingsmetode;
- die keuringspaneel as 'n potensiële gepaste (alternatiewe) beslegtingsmetode wat toegepas kan word ter oplossing van mediese wanpraktyk-geskillen.

9 Ury, Brett en Goldberg *Getting disputes resolved* xi.

2 Keuse van 'n gepaste geskilbeslegtingsmetode

Wanneer 'n gepaste geskilbeslegtingsmetode oorweeg word, behoort in gedagte gehou te word dat daar geen vaste reëls¹⁰ is oor die keuse van 'n gepaste metode ter beslegting van 'n geskil nie en behoort 'n regsverteenvoorder seker aspekte te oorweeg alvorens 'n keuse gemaak kan word. In die selekterings- en ontwerpfasie¹¹ van 'n gepaste geskilbeslegtingsmetode word nie slegs kennis van 'n geskilbeslegtingsproses vereis nie maar ook die kennis en vermoë om geskilbeslegtingsmetodes te identifiseer en met mekaar te kan vergelyk aan die hand van basiese kenmerke, doelmatigheid en resultate.

2.1 Aspekte wat oorweeg behoort te word in die keuse van 'n gepaste geskilbeslegtingsmetode

2.1.1 Voorkeure van die partye

Partye het voorkeure ten gunste van bepaalde geskilbeslegtingsmetodes. Die partye se status, finansiële posisie, persoonlike eienskappe en opvoedingspeil is aspekte wat partye se voorkeure beïnvloed. Faktore soos formaliteite,¹² kostes,¹³ tyd,¹⁴ privaatheid¹⁵ en vrywillige deelname¹⁶ van die partye aan die

10 Trollip (n 7) 15.

11 Pretorius *Dispute Resolution* 6.

12 Partye verkies 'n eenvoudige en informele proses wat koste- en tydbesparend is.

13 'n Alternatiewe geskilbeslegtingsproses is vanweë die eenvoudige aard van die proses koste- sowel as tydbesparend.

14 Omdat partye informele en eenvoudige formaliteite kies wat doelgerig is ter oplossing van 'n geskil, is die proses kort en koste-effektief.

15 Waar persoonlike en sensitiewe aangeleenthede met vertroulikheid hanteer word, behoort die kans op samewerking en skikking groter te wees.

16 Partye se beheer oor die geskilbeslegtingsproses verskil van metode tot metode. In geval van arbitrasie het die partye 'n mate van beheer oor die uitslag van die geskilbeslegting omdat hulle die prosedure bepaal of ontwerp waarvolgens die dispuut beslis moet word. In geval van litigasie is dit die geregshof wat die reg op die feite toepas volgens streng en formele prosedures. Met konsiliasie en mediasie maak die konsiliator of mediator hoogstens aanbevelings en kontrasteer die prosedure terwyl die partye die skikking beheer. Met onderhandelinge beheer die partye prosedures en skikking. Deelname van litigasieverrigtinge is gedwonge terwyl deelname aan 'n alternatiewe geskilbeslegtingsproses vrywillig van aard is en bewerkstellig kan word by wyse van 'n ooreenkoms. Die aspek van vrywilligheid bring samewerking en doelgerigheid tot 'n oplossing van die geskil mee. Pretorius (n 11) 7.

verrigtinge, afdwingbaarheid van die skikkingsooreenkoms¹⁷ asook kennis en begrip van die proses speel 'n groot rol in die keuse van partye.¹⁸

2.1.2 *Deelname van die partye aan die geskilbeslegtingsproses*

Die alternatiewe geskilbeslegtingsproses is slegs suksesvol indien partye begerig is om die geskil op te los en tot 'n skikking te kom.¹⁹

2.1.3 *Bevoegdheid en bereidwilligheid van partye se regsverteenvoerders*

Dit is baie belangrik dat regsverteenvoerders hulleself reg moet instel en behoorlik oriënteer met betrekking tot die alternatiewe geskilbeslegtingsproses, anders kan 'n negatiewe of verkeerde houding die proses baie skade aandoen en die doel daarvan veryd. Regsverteenvoerders sal vooraf moet besef dat die alternatiewe geskilbeslegtingsproses nie 'plaasvervangende litigasie' is nie en ook nie 'bang Jan'-taktiek is nie, maar 'n proses om op 'n ander wyse as litigasie 'n geskil te probeer oplos op 'n wettige, informele en kostebesparende wyse.

2.1.4 *Geskikte, bekwame, objektiewe en onpartydige derdes*²⁰

Waar partye nie in staat is om hulle geskil self op te los nie kan 'n derde party behulpsaam wees in dié verband. Die hulp van 'n derde persoon word grotendeels ingeroep vanweë dié persoon se kundigheid op die gebied of onderwerp waarvoor die geskil handel.

17 'n Beslissing van 'n geregshof is bindend van aard op die partye, dit dien terselfdertyd as presedent en word ooreenkomstig die toegepaste regsbeginsels op feite gedoen. Die ooreenkoms van partye ter oplossing van 'n geskil en die beslissing van 'n arbiter moet eers 'n bevel van die hof gemaak word om bindend te kan wees. 'n Arbiter baseer sy beslissing normaalweg op die gelykheidsbeginsel of kriteria wat die partye bepaal het.

18 'n Leek kan met gemak aan 'n eenvoudige informele proses deelneem ter oplossing van 'n geskil terwyl dit in geval van litigasie onmoontlik is. Formele verrigtinge ontmoedig partye dikwels.

19 Pretorius (n 11) 29.

20 Trollip (n 7) 16 "The neutral third party ... should be 'user friendly'".

2.1.5 Die alternatiewe geskilbeslegtingsmetode moet die geskil pas²¹

Die metode moet 'n gepaste een wees vir die partye tot die geskil sowel vir die geskil as sodanig.²² Vrae ter oorweging²³ wat beantwoord moet word, is:

- (a) Watter tipe geskille kom voor?
- (b) Wat is die bestaande geskilbeslegtingsprosesse?
- (c) Waarom word sekere geskilbeslegtingsprosesse meer gebruik as ander?

Vervolgens 'n kort bespreking van elk van bogenoemde vrae.²⁴

(a) Watter tipe geskille kom voor?

Onder dié vraag ressorteer ook verwante vrae soos byvoorbeeld: Watter tipe geskille is tans aan die orde van die dag? Wie is die partye tot die geskille? Hoeveel geskille en hoe dikwels kom die geskille voor? Wat veroorsaak die geskille en is daar enige verwagte veranderinge in die verhouding of organisasie of omgewing wat die voorkoms en aard van die geskille kan beïnvloed? Antwoorde op dié vrae gee 'n baie goeie aanduiding van tipe geskille wat deur 'n toepaslike alternatiewe geskilbeslegtingsmetode of metodes geakkommodeer moet word.

(b) Wat is die bestaande geskilbeslegtingsprosesse?

Samehangend met dié vraag moet ook antwoorde verkry word op die vrae hoe dikwels die geskille voorkom, wat die kostes²⁵ daaraan verbonde is en hoe voordelig 'n bepaalde geskilbeslegtingsmetode is.

21 Dws die aard van die geskil.

22 Pretorius (n 11) 1.

23 Ury, Brett en Goldberg (n 9) 20-21.

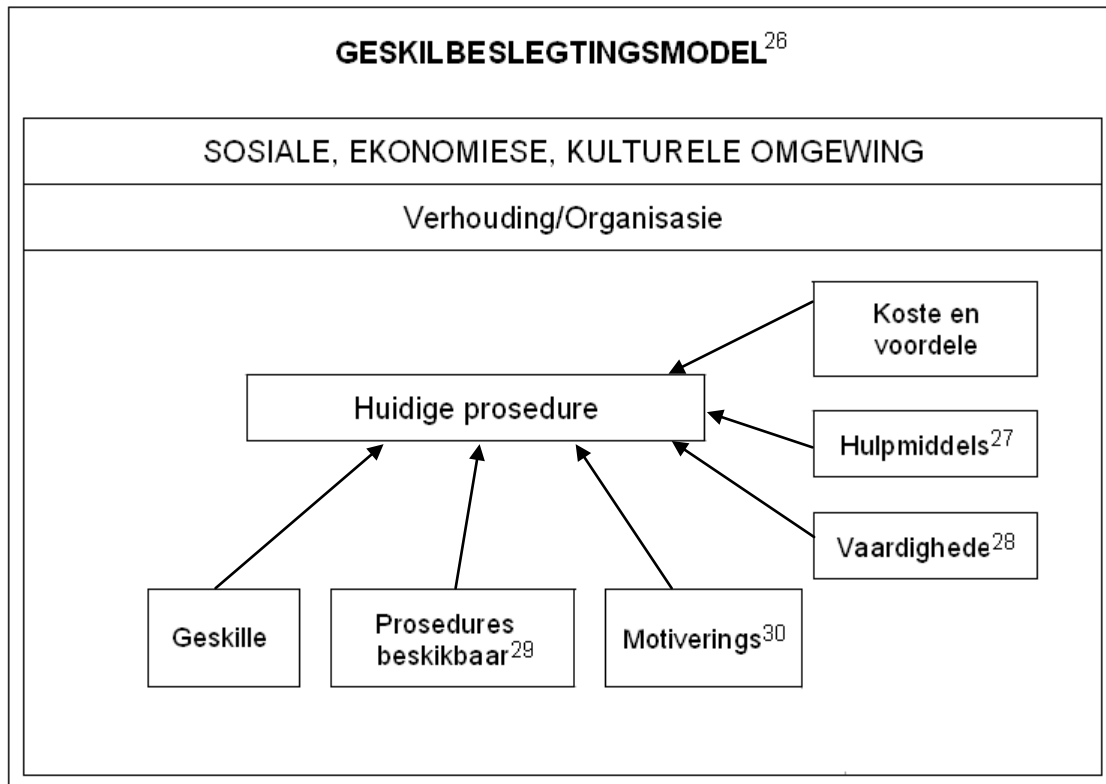
24 Vergelyk Ury, Brett en Goldberg (n 9) 21-25.

25 Ury, Brett en Goldberg (n 9) 21-25. Vrae wat koste bepaal is:

- (1) Hoe lank neem die onderskeie prosedure?
- (2) Is disputante tevrede met die uitslag?
- (3) Watter effek het bestaande prosedures op persoonlike of organisatoriese verhoudinge?
- (4) Hoe dikwels duik dieselfde geskil weer op omdat dit nie na behore opgelos is nie?

(c) Waarom word sekere geskilbeslegtingsprosesse meer gebruik as ander?

Ten einde dié vraag te beantwoord kan die volgende model aangewend word om 'n gepaste geskilbeslegtingsmetode te ontwerp:

26 Ury, Brett en Goldberg (n 9) 36-37.

27 Beskikbare en geskikte prosedures alleenlik is nie voldoende om geskille op te los nie. Indien geskilbeslegters ontbreek gaan die proses van alternatiewe geskilbeslegting skipbreuk ly. Eweneens is inligting oor vorige geskilbeslegtingsprosesse ten opsigte van 'n soortgelyke geskil van kardinale belang. 'n Noodsaaklike hulpmiddel is 'n geskikte instansie om geskilbeslegters, inligting, opleiding en advies aan disputante beskikbaar te stel. Ury, Brett en Goldberg (n 9) 36-37.

28 Verteenwoordigers van disputante moet oor die nodige vaardighede beskik om die disputant se saak in arbitrasieverrigtinge te stel en te argumenteer. Ury, Brett en Goldberg (n 9) 35-36.

29 Prosedures beskikbaar ter oplossing van 'n geskil kan regtens uit hoofde van 'n kontrak of uit hoofde van gebruik ontstaan. Ury, Brett en Goldberg (n 9) 32.

30 Selfs al bestaan daar 'n prosedure om 'n geskil op te los, mag partye soms nie oor die nodige motivering beskik om van 'n spesifieke gepaste geskilbeslegtingsmetode gebruik te maak nie. Oorwegings wat 'n rol speel is die tevredenheid van partye met die uitslag van die geskilbeslegtingsprosedure, die geleentheid wat daar vir partye bestaan om 'gehoor' te word.

Met inagneming van die voorafgaande oorwegings met betrekking tot die keuse en/of ontwikkeling van 'n alternatiewe geskilbeslegtingsproses moet sekere hoofbesware en tekortkominge van en in die bestaande litigasieproses, naamlik, 'bewys- en prosesregtelike kopsorge' vir die partye, vyandige kruis-ondervraging in 'n vreemde atmosfeer (hof), lae getuiegelde betaalbaar aan medies-deskundige getuies en kosbare tyd en energie wat verspil word deur lang uitgerekte hofsessies, voor oë gehou word en probeer ondervang word. Keuringspanele as alternatiewe geskilbeslegtingsmetode voldoen enersyds aan die eise van die hof-adversatiewe stelsel en andersyds ook aan die eise eie aan die inkwisatoriese proses deur 'n ondersoekinstansie.³¹

3 Keuringspanele³²

3.1 *Ontstaan van keuringspanele*

Reeds in 1845 het geneeshere enersyds hulle kommer oor toenemende wanpraktikseise uitgespreek en het pasiënte-eisers andersyds beswaar gemaak oor die onwilligheid van geneeshere om as medies-deskundige getuies op te tree.³³ Hersieningskomitees wat wanpraktikseise moes hersien is voorgestel

31 In Crous (n 8) 466-476 word 'n bylaag, Aanhangel B – Alternatief vir Litigasie in die VSA aangeheg as voorbeeld van ADR-metodes wat in die VSA van toepassing is op mediese wanpraktyksgeskille.

32 'Screening panels' of 'review boards' of 'review panels'. Del Code Ann tit 18 § 6803 (Supp 1988) of "arbitration panels" Md Cts and Jud Proc Code Ann § 3-2 A – 01 (6) (1984) of "mediation panels" Mich Comp Laws Ann § 600.4903 (West Supp 1988).

33 In regs- sowel as mediese geledere word verwys na die sogenaamde 'conspiracy of silence'. *Huffman v Lindquist* 234 P 2d 34 45-46 (Cal 1951); *Gist v French* 288 P 2d 1003 1010 (Cal Ct App 1955). Anthony 1936 *New England Journal of Medicine* 118. "Masters should be appointed by the court to render impartial medical opinions regarding malpractice claims in order to safeguard the rights of plaintiffs to compensation, and at the same time, [protect to some degree] the honest and qualified practitioner ... against the unscrupulous individual and against the attorney of low moral calibre". Sadusk 1958 *JAMA* 2121 "The difficulty involved in obtaining expert medical testimony from physicians in personal injury cases is well known. It is due not to his unwillingness to cooperate with the law but rather to the fact that he is cast into an atmosphere foreign to his training and philosophy". Voorstelle vir die uitbreiding van die kode is ook gedoen waar pasiënte 'n eisoorzaak het, die aansien van die geneesheer ongeregverdig aangetas word en in geval 'n fout begaan word in verband met die juiste en gefundeerde eisoorzaak, word daar voorsiening gemaak vir 'n regstelling sonder om die geneesheer vir die res van sy bestaan te penaliseer.

as alternatiewe tot die tradisionele jurieverhore³⁴ en in 1872 het die Amerikaanse Mediese Vereniging voorgestel dat die Amerikaanse howe geneeshere as onafhanklike arbiters moet aanstel.³⁵ In die vyftigerjare het die mediese en regsprofessies begin om wedersydse respek en samewerking te probeer bewerkstellig deur middel van interprofessionele kodes.³⁶

Keuringspanele het as 'n voorverhoormeganisme ontstaan in reaksie op die geweldige toename in mediese wanpraktykseise. Daar is gepoog om deur middel van dié panele mediese wanpraktykseise te selekteer, kwelsugtige mediese wanpraktykseise te ontmoedig en in gefundeerde eise 'n vroeë skikking te bewerkstellig. Die eerste mediese keuringspaneel, die New Hampshire Medical Society's Jurisprudence Committee word in 1930 na samewerking tussen die medici en regslui gestig.³⁷ Partye tot so 'n keuringspaneel-ooreenkoms is die mediese vereniging, 'n regsprofessionele liggaam en 'n versekeringsinstansie.³⁸ In 1957 het die Pima County Bar Association en die Pima County Medical Society die Pima Plan³⁹ ontwikkel. Voordat 'n wanpraktykseis gelitigeer word keur die paneel bestaande uit regslui en medici die eis. Die voornemende eiser word bygestaan deur 'n lid uit die mediese geledere.

In die vroeë sestigerjare het die staat Virginia deur die samewerking van die balieraad en die mediese vereniging, mediese wanpraktykkeuringspanele ingestel,⁴⁰ gevolg deur 27 ander state regoor Amerika om deur middel van keuringspanele kwelsugtige mediese wanpraktykseise te ontmoedig en 'n

34 Goldschmidt 1991 *Arizona State Law Journal* 1015.

35 *Ibid.*

36 Sands 1939 *New York State Journal of Medicine* 2168-2169; Shindell 1953 *JAMA* 1078; Averbach 1956 *Insurance Law Journal* 237; Willenborg 1954 *Ohio State Law Journal* 457.

37 Partye tot die paneel het onderneem om gebonde te wees aan die paneelbeslissing. Elke saak waar 'n paneelbeslissing gegee is teen die geneesheer, is geskik. Eisers met hulle regsverteenwoordigers is nie toegelaat by die verrigtinge nie.

38 Bv Hartford Accident and Indemnity Company. New York, Florida en Ohio was die eerste drie state wat vrywillige keuringspanele ingestel het sonder die betrokkenheid van versekeringsinstansies. Zeisel 1956 *Stanford Law Review* 730-731; Sadusk (n 33) 2121.

39 Pima County Bar Association and Pima County Medical Society Medical-legal plan for Pima County Arizona (1957).

40 Strauss *Doctor Patient and the Law* 283-289.

vroeë skikking te probeer bewerkstellig waar mediese wanpraktykseise gefundeerd was.

In 1972 het daar reeds 20 vrywillige keuringspanele bestaan wat nie-bindende beslissings kon maak.⁴¹ In die sewentigerjare het die doel van keuringspanele begin verander om die wanpraktykkrisis die hoof te probeer bied. Dit sou as 'n nuttige alternatiewe metode dien om wanpraktykseise uit die geregshoue te hou.⁴²

In die state Pennsylvanië en Florida is keuringspanele deur wetgewing in die lewe geroep.⁴³ Kort nadat dié wetgewing op die wetboek geplaas is, is die *Pennsylvania Supreme Court*⁴⁴ genader om uitspraak te lewer oor die vraag of die keuringspanele konstitusioneel toelaatbaar was. In *Carter v Sparkman*⁴⁵ is die geldigheid van die *Florida Medical Malpractice Reform Act*⁴⁶ ook konstitusioneel bevraagteken. In beide gevalle is beslis dat die remediërende bepalinge nie onkonstitusioneel is nie.

'n Federale kommissie oor mediese wanpraktyk is in die lewe geroep vir 'n ondersoek na keuringspanele.⁴⁷ Op sterkte van dié kommissie se positiewe verslag⁴⁸ oor 38 bestaande keuringspanele, het wetgewers voorsiening gemaak vir keuringspanele.⁴⁹ Teen 1987 het 24 state óf vrywillige óf verpligte keuringspanele gehad.⁵⁰

41 Crous (n 7) 221. Die New Jersey keuringspaneel was die enigste paneel wat geskoei was op 'n hofmodel en 'n bindende beslissing kon maak afhangende van die partye se ooreenkoms. NJ Sup Ct (Cir) R 4:21 (*repealed* 1989).

42 Crous (n 7) 221.

43 *Health Care Services Malpractice Act* 40 Pa Cons Stat Ann § 1301.101-1066 (Purdon Supp 1980) en *Florida Medical Malpractice Reform Act* Fl Stat Ann § 168.44 (West Supp 1981).

44 *Parker v Children's Hospital* 483 Pa 106 394 A 2d 932 (1978); Boyle 1981 *University of Pittsburg Law Review* 939-960.

45 335 So 2d 802 (Fla 1976).

46 Fl Stat Ann § 168.44 (West Supp 1981).

47 US Department of Health, Education and Welfare Report of the Secretary's Commission on Medical Malpractices Pub No (OS) 73-88 90 1973 HEW Report.

48 US Department of Health, Education and Welfare Report of the Secretary's Commission on Medical Malpractices Pub No (OS) 73-88 90 1973 HEW Report.

49 Alaska Stat § 09.55.536 (Supp 1989); Ariz Rev Stat Ann § 12-567 (Supp 1988); Colo Rev Stat § 13-22-401 to -409 (1987); Conn Gen Stat § 38-19b to -19f (1987); Del Code Ann tit 18, § 6803-6814 (Supp 1988); Fla Stat § 766.106 -.017 (Supp 1988); Haw Rev Stat § 671

Keuringspanele verskil wat betref samestelling en die prosedure wat gevolg word. Die Pennsylvanië-plan maak byvoorbeeld voorsiening vir 'n pasiënt wat na bewering deur 'n verskaffer van gesondheidsorg/diens benadeel word. Die pasiënt, as verbruiker, maak sy klag of eis aanhangig by die keuringspaneel bestaande uit drie lede, waarna 'n formele sitting plaasvind. Die paneel word saamgestel uit een gesondheidsorgverskaffer/gesondheidsdiensverskaffer, 'n lid van die publiek en 'n prokureur wat as voorsitter optree en die regsrae beslis.⁵¹ Die gesondheidsverbruiker wil deurgaans die versekering hê dat daar geen botsing van belange is nie en dat die bevinding van die keuringspaneel objektief is. Paneellede word in Pennsylvanië byvoorbeeld deur 'n administrateur vir arbitrasiepanele gekies uit 'n lys van paneellede wat vir doeleindes van elke eis saamgestel word.⁵² Die paneellede ontvang 'n redelike vergoeding om te verseker dat voornemende lede hulle dienste wel aan die keuringspaneel beskikbaar sal stel.

Die meeste paneelbeslissings was ingevolge die Pima-plan nie-bindend van aard. In New Jersey kon partye ooreenkom dat die paneelbeslissings wel bindend sal wees.⁵³

In die sewentigerjare is 'n federale kommissie⁵⁴ oor mediese wanpraktyke in die lewe geroep wat die bekende HEW Report publiseer het.⁵⁵ Die kommissie

– 11 to –20 (1985 & Supp 1988); Idaho Code § 6-1001 to –1011 (1979 & Supp 1989); Ind Code § 16-9.5-9-1 to –9-10 (1988); Kan Stat Ann § 65-4901 to –4908 (1985 & Supp 1988); La Rev Stat Ann § 40:1299.47 (West 1977 & Supp 1989); Me Rev Stat Ann tit 24 § 2851-2859 (Supp 1988); Md Cts & Jud Proc Code Ann § 3-2A-01 to –09 (1984 & Supp 1989); Mass Gen L ch 231 § 60B (1986 & Supp 1989); Mich Comp Laws Ann § 600.4901-4923 (West Supp 1988); Mont Code Ann § 27-6-101 to –704 (1989); Neb Rev Stat § 44-2840 to –2847 (1984); Nev Rev Stat § 41A.003-.059 (1987 & Supp 1989); NH Rev Stat Ann § 519-A:1 to :10 (1974); NJ Ct CPR 4:21 (1988); NM Stat Ann § 41-5-14 to –24 (1989); NY Jud Law § 148-a (McKinney 1983 & Supp 1989); Ohio Rev Code Ann § 2711.21 (Anderson Supp 1988); Pennsylvania Health Care Services Malpractice Act 40 Pa Cons Stat Ann § 1301.101-1006 (Purdon Supp 1980); Utah Code Ann § 78-14-12 to –16 (1987 & Supp 1989); Va Code Ann § 8.01-581.1 to –.11 (1984 & Supp 1989); Wis Stat Ann § 655.42–.68 (West Supp 1988); Crous (n 7) 221.

50 Goldschmidt (n 34) 1019.

51 Crous (n 7) 222; Boyle (n 44) 948 n 59.

52 Crous (n 7) 222; Boyle (n 44) 948 n 59.

53 NJ Sup Ct (Civ) R 4:21 (rep 1989).

54 Federal Commission on Medical Malpractice.

het die doel, samestelling, werking en houdbaarheid van 38 bestaande mediese keuringspanele nagevors en die New Hampshire keuringspaneel en die Arizona Medical Liability Review Panel aangewys as keuringspanele wat daarop gerig is om wanpraktykseise op te los en wat as bloudruk kan dien vir toekomstige wetgewing.⁵⁶

3.2 Soorte keuringspanele

Keuringspanele in die Verenigde State van Amerika word normaalweg in vyf kategorieë verdeel:⁵⁷

- 'n Geneesheer-keuringspaneel wat slegs uit geneeshere bestaan. Die doel van die paneel is om vas te stel of 'n mediese wanpraktykseis verdedig of geskik moet word. Die verrigtinge geskied in die afwesigheid van die beswaarde pasiënt.
- 'n Geneesheer- en adviserende keuringspaneel bestaande uit geneeshere plus een regsgeleerde sonder stemreg.
- 'n Regs-mediese keuringspaneel bestaande uit geneeshere en regslui wat op 'n streeks- of staatsbasis werk.
- 'n Keuringspaneel wat deur die howe geborg word bestaande uit 'n regter, prokureur en geneesheer. Die administrasie word deur die howe geborg hoofsaaklik met die doel om opeenhoping van sake in metropolitaanse gebiede te voorkom.
- 'n Statutêre keuringspaneel bestaande uit 'n regsgeleerde, 'n lid van die publiek en 'n geneesheer, wat bevindinge oor aanspreeklikheid en skadevergoeding kan maak.

3.3 Doel van keuringspanele

Die doel van keuringspanele kan soos volg getipeer word:

55 US Department of Health Education and Welfare Report of the Secretary's Commission on Medical Malpractice Pub No (OS) 73-89 (1973) HEW Report.

56 US Department of Health Education and Welfare Report of the Secretary's Commission on Medical Malpractice Pub No (OS) 73-89 (1973) HEW Report. HEW Appendix n 22 227.

57 Baird *Alternatives to Litigation*.

To make available professional liability insurance at a reasonable cost ... [and to] establish a system through which a person who has sustained injury or death as a result of tort or breach of contract by a health care provider can obtain a prompt determination and adjudication of his claim and the determination of fair and reasonable compensation.⁵⁸

En verder:

[It is] relatively informal proceedings, held in private, without the usual newspaper headlines and the intimidating pomp of trial, designed to permit early settlement of meritorious claims and discourage frivolous litigation.⁵⁹

3.4 Samestelling van keuringspanele

3.4.1 Verpligte of vrywillige keuringspanele

Keuringspanele kan by wyse van wetgewing⁶⁰ as verpligte⁶¹ of vrywillige⁶² dispuutbeslegtingsmetodes ingestel word. In sommige state kan partye by ooreenkoms afstand doen van die vereistes wat gestel word vir die samestelling en werksaamhede van so 'n keuringspaneel.⁶³

58 *Health Care Services Malpractice Act (HCSMA)* 40 Pa Cons Stat Ann § 1301.102 (Purdon Supp 1980).

59 40 Pa Cons Stat Ann § 1301.102 (Purdon Supp 1980). Die geleentheid tot 'n skikking hou die moontlikheid in van verlaagde gedingskoste. "Screening panels, therefore, have the potential to serve an essential antidotal function to the ailments of the judicial system and should be enacted in every state" – Macchiaroli 1990 *George Washington LR* 187.

60 Meer as die helfte van die Amerikaanse state het teen 1990 keuringspanele gehad en ongeveer die helfte van die state het wetgewing wat die samestelling en werksaamhede van die keuringspanele reël. Macchiaroli (n 59) 188.

61 Meeste keuringspanele is verpligtend van aard. Alaska Stat § 09.55.536 (a) (Supp 1989); Haw Rev Stat § 671-12 (1985); Idaho Code § 6-1001 (1979); Mass Gen L ch 231 § 60 B par 1 (1986); Mich Comp Laws Ann § 600.4903 (West Supp 1988); Mont Code Ann § 27-6-15 (1989); Nev Rev Stat § 41 A.016 (1) (1987); NM Stat Ann § 41-5-14 (c) (1989); Utah Code Ann § 78-14-12 (1) (Supp 1989); Colo Rev Stat § 13-22-402 (2) (1987); Ind Code § 16-9.5-9-2-1 (1988); Wis Stat Ann § 655.44 (1) (5) .45 (1) (West Supp 1988).

62 Bv Conn Gen Stat § 38-19c (1987); Fla Stat § 766.107(1) (Supp 1988); Kan Stat Ann § 65-4901 par 1 (1985); NH Rev Stat Ann § 519-A:2 (1974); NJ Ct CPR 4:21-3 (1988); Ohio Rev Code Ann § 2711.21 (A) (Anderson Supp 1988); Va Code Ann § 8.01-581.2 (A) (Supp 1989); Wis Stat Ann § 655.44 (1) (West Supp 1988).

63 Ariz Rev Stat Ann § 12-567 (A) (Supp 1988); Ind Code § 16-9.5-9-2(b) (1988); La Rev Stat Ann § 40:1299.47 (B) (1) (c) (West Supp 1989); Me Rev Stat Ann tit 24 § 2853(5) (Supp 1988); Md Cts & Jud Proc Code Ann § 3-2A-02(a)(1) –06A (Supp 1989); NY Jud Law § 148-a(3)(c) (McKinney Supp 1989). In Nebraska kan die eiser eensydiglik afstand doen van sodanige vereistes. Neb Rev Stat § 44-2840 (1) (4) (1984).

3.4.2 Stadium in siviele verrigtinge van toepassing

Sommige state⁶⁴ se wetgewing vereis optrede deur keuringspanele voor die aanvang van mediese wanpraktykslitigasie en ander state verkies keuring na hierdie stadium.⁶⁵ State soos Kansas en Wisconsin vereis keuring voor óf na die aanvang van 'n mediese wanpraktykseis.⁶⁶

3.4.3 Aantal paneellede

Die aantal keuringspaneellede wissel gewoonlik van drie tot sewe en op die meeste state se keuringspanele dien 'n prokureur en 'n gesondheidsorgverskaffer.⁶⁷

64 Conn Gen Stat § 38-19c (1988); Haw Rev Stat § 671-12 (1985); Idaho Code § 6-1001 (1979); Ind Code § 16-9.5-9-2(a) (1988); La Rev Stat Ann § 40:1299.47(B)(1)(a)(i) (West Supp 1989); Me Rev Stat Ann tit 24 § 2853(1) (Supp 1988); Md Cts & Jud Proc Code Ann § 3-2A-02(a)(2) (Supp 1989); Mont Code Ann § 27-6-301 –701 (1989); Neb Rev Stat § 44-2840(2) (1984); Nev Rev Stat § 41A.016(1) (1987); NH Rev Stat Ann § 519-A:2 (1974); NM Stat Ann § 41-5-14(D) –15(A) (1989); Utah Code Ann § 78-14-12(1) (Supp 1989); Va Code Ann § 8.01-581.2 (A) (Supp 1989).

65 Alaska Stat § 09.55.536(a) (Supp 1989); Ariz Rev Stat Ann § 12-567(A) (Supp 1988); Colo Rev Stat § 13-22-402(2) (1987); Del Code Ann tit 18 § 6804(a) 6812 (Supp 1988); Fla Stat § 766.107(1) (Supp 1988); Mass Gen L ch 231 § 60B par 5 (1986); Mich Comp Laws Ann § 600.4903 (West Supp 1988); NJ Ct CPR 4:21-3 (1988); NY Jud Law § 148-a(1) (3) (a) (McKinney Supp 1989); Ohio Rev Code Ann § 2711.21(A) (Anderson Supp 1988).

66 Kan Stat Ann § 65-4901 par 1 (1985); Wis Stat Ann § 655.44 (1) (3) (5) (West Supp 1988).

67 Ariz Rev Stat Ann § 12-567(B)(1)-(4) (Supp 1988); Conn Gen Stat § 38-19c (1987); Del Code Ann tit 18 § 6804(a) (Supp 1988); Haw Rev Stat § 671-11 (Supp 1988); Idaho Code § 6-1002 (1979); Ind Code § 16-9.5-9-3 (1988) [bestaande uit 'n prokureur (sonder stemreg) en drie gesondheidsorgwerkers]; Kan Stat Ann § 65-4901 par 2 (1985) [bestaande uit 'n prokureur (sonder stemreg) en drie gesondheidsorgwerkers]; La Rev Stat Ann § 40:1299.47(c) (West Supp 1989) [bestaande uit 'n prokureur (sonder stemreg) en drie gesondheidsorgwerkers]; Me Rev Stat Ann tit 24 § 2852(2) (Supp 1988); Md Cts & Jud Proc Code Ann § 3-2A-03(c)(2) –04(e)(1) (Supp 1989); Mass Gen L ch 231 § 60B par 1 (1986); Mich Comp Laws Ann § 600.4905(1) (West Supp 1988); Mont Code Ann § 27-6-401(1) (1989); Neb Rev Stat § 44-2841(1) (1984) [bestaande uit 'n prokureur (sonder stemreg) en drie gesondheidsorgwerkers]; Nev Rev Stat § 41A.043(4) (Supp 1989); NJ Ct CPR 4:21-5(a) (1988); NM Stat Ann § 41-5-17(D) (1989); NY Jud Law § 148-a(2) (McKinney Supp 1989); Utah Code Ann § 78-14-12(4) (Supp 1989); Va Code Ann § 8.01-581.3 (Supp 1988); Wis Stat Ann § 655.465 (2) (b) (c) (West Supp 1988). In Colorado word voorsiening gemaak vir siviele eise van \$50 000 of minder en drie arbiters om die keuring te doen – "arbitrators need not be attorneys". Colo Rev Stat § 13-22-403(1) (1987) en § 13-22-402(3). Keuringspanele in Florida sluit nie noodwendig 'n gesondheidsorgwerker in nie. Die drie-lede paneel word gekies deur die eiser uit 'n lys van prokureurs en die verweerder uit 'n lys van verdedigingsprokureurs en die derde lid deur gemelde twee lede uit 'n lys van prokureurs. Fla Stat § 766.107(2)(a)-(c) (Supp 1988). In sommige state word lede van die publiek in die keuringspaneel ingesluit. Wis Stat Ann § 655.465 (2) (a) – (c) (West Supp 1988). Sien ook Haw Rev Stat § 671-11(b) (Supp 1988); Colo Rev Stat § 13-22-403(1) (1987); Del Code Ann tit 18 § 6804(a) (Supp 1988); Idaho Code § 6-1002 (1979); Md Cts & Jud Proc Code Ann § 3-2A-03(c)(2) – 04(e)(1) (Supp 1989); NH Rev Stat Ann § 519-A:2 (1974); Utah Code Ann § 78-14-12(4) (Supp 1989); NH Rev Stat Ann § 519-A:2 (1974). In ander state bestaan die paneel uit 'n afgetrede of

2.2.3.5 *Proses van keuringspanele*⁶⁸

2.2.1 3.5.1 *Informeel proses*

Die prosedures wat keuringspanele volg is informeel van aard.

2.2.2 3.5.2 *Vertroulikheid*

Die verrigtinge van die keuringspanele word vertroulik gehou.

2.2.3 3.5.3 *Getuienis*⁶⁹

Die keuringspanele beskik oor die bevoegdheid om getuies te dagvaar, om getuienis mondeling of skriftelik af te neem of om dokumente beskikbaar te laat stel vir insae en ondersoek deur die keuringspanele. Sommige state laat keuringspanele toe om van onafhanklike neutrale deskundiges⁷⁰ gebruik te maak en van die state vereis 'n fisiese ondersoek⁷¹ van die eiser/klaer.

2.2.4 3.5.4 *Beslissing*

Keuringspanele in Amerika het beslissingsbevoegdheid.⁷² In al die state mag die keuringspanele 'n beslissing fel ten opsigte van aanspreeklikheid, maar

dienende regter, prokureur en gesondheidsorgwerker. Arizona Rev Stat Ann § 12-567(B)(1) (Supp 1988); Me Rev Stat Ann tit 24 § 2852(2) (Supp 1988); Mass Gen L ch 231 § 60 B par 1 (1986); NJ Ct CPR 4:21-5(a) (1988); New York Jud Law § 148-a(2) (McKinney Supp 1989); Va Code Ann § 8.01-581.2 (A) 3 (Supp 1989); Mich Comp Laws Ann § 600-4905(3) (West Supp 1988).

68 Macchiaroli (n 59) 190.

69 Alaska Stat § 09.55.536(b) (Supp 1989). Wisconsin daarenteen laat keuringspanele nie toe om getuies te verplig tot die aflê van getuienis nie. Wis Stat Ann § 655.58 (2) (West Supp 1988).

70 Alaska Stat § 09.55.536(b) (Supp 1989); Ariz Rev Stat Ann § 12-567(D) (Supp 1988); Del Code Ann tit 18 § 6809-6810 (Supp 1988); Haw Rev Stat § 671-13 par 4 (Supp 1988); Ind Code § 16-9.5-9-6 (1988); La Rev Stat Ann § 40:1299.47(F) (West 1977); Me Rev Stat Ann tit 24 § 2852(4) (Supp 1988); Mass Gen L ch 231 60B par 5 (1986); Neb Rev Stat § 44-2843(1) (1984); Nev Rev Stat § 41A.046(1) (Supp 1989); NJ Ct CPR 4:21-6(d) (1988); NY Jud Law § 148-a(6) (McKinney 1983); Wis Stat Ann § 655.58 (3) (b) (West Supp 1988).

71 Alaska Stat § 09.55.536(b) (Supp 1989); Ariz Rev Stat Ann § 12-567(D) (Supp 1988); Del Code Ann tit 18 § 6810 (Supp 1988); Haw Rev Stat § 671-13 par 4 (Supp 1988); Mass Gen L ch 231 § 60B par 5 (1986).

72 Dit is egter onduidelik by uitleg van sommige wetgewing [NY Jud Law § 148-a(7) (McKinney Supp 1989)] of daar 'n beslissing enigsins gemaak moet word. Hierdie wetgewing is egter die uitsondering. Macchiaroli (n 59) 190-191.

verskil onderling oor die beslissing rakende die bestaan en omvang van skade en die waarde van skadevergoeding.⁷³

Die beslissings van keuringspanele is nie-bindend van aard.⁷⁴ 'n Voornemende litigant wat ontevrede is met die beslissing van 'n keuringspaneel kan oorgaan tot litigasie in 'n geregshof. Meeste state⁷⁵ laat wel kennisname van die beslissing van die keuringspaneel toe by 'n hofgeding wat op die keuringspaneelverrigtinge volg.

Meeste state hanteer die paneelbeslissing as getuienis by die siviele verhoor, wat tesame met ander getuienis evalueer moet word. In Delaware word die

73 State wat die keuringspanele toelaat om die bestaan en omvang van skade te bepaal, hoewel nie die werklike berekening van skadevergoeding nie, is Alaska (Alaska Stat § 09.536(c) (Supp 1989)); Del Code Ann tit 18 § 6811(b)(4) (Supp 1988); Ind Code § 16-9.5-9-7(d) (1988); Louisiana (La Rev Stat Ann § 40:1299.47(G)(4) (West 1977); Va Code Ann § 8.01-581.7 (B) (Supp 1989). State wat aan die keuringspanele magtiging verleen om die skadevergoedingsbedrag te bepaal, is bv Florida (Fla Stat § 766.107(3)(d) (Supp 1988); Hawaii (Haw Rev Stat § 671-15(b) (1985); Maryland (Md Cts & Jud Proc Code Ann § 3-2A-05(e) (Supp 1989) en New Hampshire (NH Rev Stat Ann § 519-A:4 (1974); Colo Rev Stat § 13-22-404(2) (1987); Ohio Rev Code Ann § 2711.21(A) (Anderson Supp 1988); Wis Act 118 § 73(2)(d)(3) (*amend* Wis Stat Ann § 655.59) (West Supp 1988); Idaho, Montana en Nevada bevat meer gedetailleerde wetgewingsbepalings oor aanbeveling en (eenparige) ooreenkomste rakende die skadevergoedingsbedrag. Idaho Code § 6-1004 (1979); Mont Code Ann § 27-6-606 (1989); Nev Rev Stat § 41A.059(1) (Supp 1989).

74 Macchiaroli (n 59) 193.

75 Alaska Stat § 09.55.536(e) (Supp 1989); Ariz Rev Stat Ann § 12-567 (K) (Supp 1989); Conn Gen Stat § 38-19f (1987); Del Code Ann tit 18 § 6812 (Supp 1988); Ind Code § 16-9.5-9-9 (1988); Kan Stat Ann § 65-4904(c) (Supp 1988); La Rev Stat Ann § 40:1299.47 (H) (West 1977); Me Rev Stat Ann tit 24 § 2857(1) (Supp 1988); Md Cts & Jud Proc Code Ann § 3-2A-06(d) (Supp 1989); Mass Gen L ch 231 § 60B par 5 (1986); Neb Rev Stat § 44-2844(2) (1984); Nev Rev Stat § 41A.016(2) (1987); NJ Ct CPR 4:21-6(e) (1988); NY Jud Law § 148-a(8) (McKinney 1983); Va Code Ann § 8.01-581.8 (1984); Wis Act 118, § 73(2)(d)(3) (*amend* Wis Stat Ann § 655.59) (West Supp 1988); Mich Comp Laws Ann § 600.4919(4) (West Supp 1988). New Hampshire daarenteen laat geen keuringpaneelbeslissing by 'n geding toe nie, hoewel die wet tog voorsiening maak vir die gebruik van die transkripsie in die vorm van 'n deposesie. NH Rev Stat Ann § 519-A:3 8 (1974); Arizona, Connecticut en Nevada verbied uitdruklik die optrede van paneellede as getuies hoewel die beslissing van die paneel as getuienis toegelaat word. Ariz Rev Stat Ann § 12-567 (K) (Supp 1988); Conn Gen Stat § 38-19f (1987); Nev Rev Stat § 41A.016(2) (1987). State soos Connecticut, Maine, New Jersey en New York laat 'n nie-eenparige beslissing wel toe in 'n hofgeding. Conn Gen Stat § 38-19f (1987); Me Rev Stat Ann tit 24 § 2857(1) (Supp 1988); NJ Ct CPR 4:21-6(e) (1988); NY Jud Law § 148-a(8) (McKinney 1983). In Nevada word die hoeveelheid lede wat eenparigheid moet hê voorgeskryf, anders word die paneel geag nie in staat te wees om 'n beslissing te bereik nie. Nev. Rev Stat § 41A.049 (6) (Supp 1989).

keuringspaneelbeslissing as *prima facie* getuienis tipeer, hoewel dié getuienis nie as afdoende beskou moet word nie.⁷⁶

'n Tydsbeperking word op die beslissingsproses geplaas.⁷⁷ Voorsiening word gemaak vir die hersiening van beslissings deur keuringspanele. Hersiening na 'n hoë hof word by wyse van mosieverrigtinge gedoen. Dié hof het die bevoegdheid om enige gedeelte van die keuringspaneelbeslissing deur te haal sou daar 'n regsfout of gebrek aan substansiële getuienis wees.⁷⁸ In sommige gevalle kan die partye die paneel vra om 'n korreksie aan te bring ten opsigte van aanspreeklikheid, skadevergoeding of koste.⁷⁹ Sou 'n party die toekenning verwerp word die saak hersienbaar deur 'n geregshof. Die beswaarde party versoek die hof om die toekenning of beslissing nietig te verklaar.⁸⁰

'n Party het nog steeds die reg op 'n verhoor, ongeag die feit dat die geskil of beswaar vooraf deur 'n keuringspaneel hanteer is. Hoewel alle state reg op 'n verhoor erken, het sommige state tog sanksies in hulle wetgewing vervat, byvoorbeeld die stel van sekuriteit deur 'n onsuksesvolle of kwelsugtige party alvorens tot 'n siviele geding oorgegaan mag word⁸¹ en die toekenning van koste aan of teen 'n party.

76 Del Code Ann tit 18 § 6812 (Supp 1988). In Maryland word die paneelbeslissing as vermoed korrek te wees tot die teendeel bewys is in 'n hofgeding. Md Cts & Jud Proc Code Ann § 3-2A-06(o) (Supp 1989).

77 Bv 5 tot 30 dae na die aanhoor van die geskil of van 30 tot 180 dae na samestelling van die paneel. Macchiaroli (n 59) 191-192.

78 Del Code Ann tit 18 § 6811(d) – (f) (Supp 1988).

79 Md Cts & Jud Proc Code Ann § 3-2A-05 (L) § 3-2A-06(b) (c) (Supp 1989)

80 Md Cts & Jud Proc Code Ann § 3-2A-06(b) – (c).

81 Mass Gen L ch 231 § 60B par 6 (Supp 1989); Mich Comp Laws Ann § 600.4915 (2) (West Supp 1988). Sien egter Md Cts & Jud Proc Code Ann 3-2A-06(g) – 07(a) (Supp 1989) waar geen sekuriteitsvereistes gestel word nie. In Maryland moet die party wat in 'n siviele geding nie 'n meer gunstiger uitspraak kon kry as dié van die keuringspaneel nie, die koste betaal. In Colorado word die paneelkoste met 'n bedrag verhoog indien die ontevrede party nie ten minste 'n 10% beter beslissing in die siviele geding kry nie. Colo Rev Stat § 13-22-405(3) (1987).

3.6 *Besware teen keuringspanele*

- Ernstige besware⁸² op konstitusionele gronde teen die houdbaarheid van keuringspanele sou nie uitbly nie. Van die mees algemene besware is:
- keuringspanele maak inbreuk op die reg van gelyke beskerming ('equal protection') wat deur die konstitusie gewaarborg word;
- keuringspanele misken die behoorlike regsproses ('due process') deurdat
 - keuringspanele inbreuk maak op die reg van toegang tot die howe;
 - keuringspanele die reg op 'n jurieverhoor misken;
 - oponthoude toegelaat word in die verwerking van eise;⁸³
- die samestelling van keuringspanele bestaande uit regsgeleerdes en nie-regsgeleerdes met gelyke magte, maak inbreuk op die leerstuk van skeiding van magte;
- 'n party teen wie 'n paneelbeslissing gegee is kan benadeel word indien die keuringspaneelbeslissing gedurende die hofverhoor toegelaat word;
- 'n party teen wie 'n paneelbeslissing gegee is, kan 'n verdere struikelblok ondervind, naamlik beperkings ten opsigte van kostes en sekerheidstelling.

Elkeen van hierdie konstitusionele besware word vervolgens onder die soeklig geplaas.

82 Crous (n 7) 222; Boyle (n 44) 948; *Etheridge v Medical Center Hospitals* 237 Va 87 108 376 SE 2d 525 536-537 (1989). Braverman 1978 *Fordham LR* 422.

83 Bv waar verpligte keuringspanele nie by tydsbeperkings hou wanneer 'n beslissing gemaak word nie.

3.6.1 Keuringspanele maak inbreuk op die reg van gelyke beskerming wat deur die konstitusie gewaarborg word

Die feit dat keuringspanele slegs ten opsigte van mediese wanpraktyksake toepassing vind kom volgens kenners daarop neer dat daar teen verskeie ander benadeeldes in deliksaksies diskrimineer word.⁸⁴

By nadere ondersoek blyk dit twyfelagtig te wees of die gelyke beskermingsklousule in die federale konstitusie⁸⁵ of in die konstitusionele bepalings van die onderskeie state oortree word. Die Amerikaanse hof beoordeel keuringspanele ooreenkomstig 'n maatstaf wat 'rational basis' genoem word, vanweë die feit dat daar geen sprake is van 'n aantasting van 'n fundamentele reg of rassediskriminasie wat op verbreking van die gelyke beskermingsklousule in die Konstitusie sou neerkom nie.

In *San Antonio Independant School District v Rodriquez*⁸⁶ verduidelik die hof die 'rational basis standard' soos volg:

A standard determine whether (the statute) rationally furthers some legitimate, articulated state purpose.

In *Eastin v Broomfield*⁸⁷ het die eiser beswaar aangeteken teen die Arizona mediese wanpraktykskeuringspaneel op sterkte van die gelyke beskermings-

84 Macchiaroli (n 59) 199. Slegs die staat Nevada het die vereiste keuringspaneel uitgebrei na wanpraktykseise teen prokureurs. NH Rev Stat Ann § 519 – A:2 (1974).

85 US Constitutional Amend xiv § 1.

86 411 US 1 17 (1973). Sien ook *Seoane v Ortho Pharmaceuticals Inc* 660 F 2d 146 150 (5th Cir 1981); *Woods v Holy Cross Hospital* 591 F 2d 1164 1175 (5th Cir 1979); *Eastin v Broomfield* 116 Ariz 576 583 570 P 2d 744 751 (1977); *Firelock Inc v District Ct* 766 P 2d 1090 1098 (Colo 1989); *Lacy v Green* 428 A 2d 1171 1177 (Del Super Ct 1981); *Bernier v Burris* 113 Ill 2d 219 228-229 497 NE 2d 763 768 (1986); *Everett v Goldman* 359 So 2d 1256 1266 (La 1978); *Paro v Longwood Hospital* 373 Mass 645 650 369 NE 2d 985 988-989 (1977); *Linder v Smith* 629 P 2d 1187 1193 (Mont 1981); *Beatty v Akron City Hospital* 67 Ohio St 2d 483 492-493 424 NE 2d 586 592 (1981); *Boucher v Sayeed* 459 A 2d 87 92 (RI 1983); *State Ex Rel Strykowski v Wilkie* 81 Wis 2d 491 508 261 NW 2d 434 442 (1978); *Hoem v State* 756 P 2d 780 782-783 (Wyo 1988); *Carter v Sparkham* 335 So 2d 802 (Fla 1976) *cert denied* 429 US 1041 (1977). Sien egter daarteenoor *Johnson v St Vincent Hospital* 273 Ind 374 404 NE 2d 585 (1980); *Jones v State Board of Medicine* 97 Idaho 859 555 P 2d 399 (1976) *cert denied* 431 US 914 (1977); *Hoem v State* 756 P 2d 780 (Wyo 1988).

87 116 Ariz 576 570 583 P 2d 744 751 (1977). Hoewel die Rhode Island Supreme Court in *Boucher v Sayeed* 459 A 2d 87 (RI 1983) en die Wyoming Supreme Court in *Hoem v State* 756 P 2d 780 (Wyo 1988) die 'rational basis'-toets toegepas het, het dit beslis dat die

klousule wat na bewering aangetas is. Die hof het egter die 'rational basis standard' toegepas en bevind dat die keuringspaneelwetgewing⁸⁸ 'n nuttige doel gedien het om die nadelige effek van die mediese wanpraktykkeuringskrisis te ondervang. Die wetgewing was juis daarop gemik om 'n voorverhoorskikking te bewerkstellig en sodoende merietelose eise uit die litigasieproses te hou. Dié *Medical Malpractice Act*⁸⁹ kon wel grondwetlik fundeer word.

Die hof het egter wel bevind dat die vereiste sekuriteitstelling wel die gelyke beskermingsklousule van die Arizona Konstitusie aantas omdat dit toegang tot die howe versper.⁹⁰ Die vereiste sekerheidstelling⁹¹ van US\$2000 deur 'n eiser⁹² wat ondanks die keuringspaneelbevinding ten gunste van die verweerder met 'n hofaksie wil voortgaan, is in stryd met die gelyke beskermingsklousule bevind.⁹³

In *Carter v Sparkham*⁹⁴ het die Florida *Supreme Court* die grondwetlikheid van die Florida keuringspaneel bevestig. Die hof het bevind dat 'n beperking op eisers geplaas word en dat bestaande administratiewe remedies eers vooraf

keuringspaneel ongrondwetlik is vanweë die Equal Protection Clause van die VSA Konstitusie. RI Gen Laws § 10-19 (1969) Wyo Stat § 9-2-1502 (1982). Beide howe het daarop gewys dat daar nie 'n mediese wanpraktykkrisis bestaan op die stadium van die betrokke keuringspaneelverrigtinge nie. "Absent a crisis to justify the enactment of such legislation, we can ascertain no satisfactory reason for the separate and unequal treatment that it imposes on medical malpractice litigants". *Boucher v Sayeed* 459 A 2d 87 93 (RI 1983). "We note the absence in the record of any evidence demonstrating the existence of such a crisis in Wyoming or elsewhere". *Hoem v State* 756 P 2d 780 783 (Wyo 1988). Sien die teenstrydigheid in *Bernier v Burriss* 113 Ill d 219 9 497 NE d 763 768 (1986) waar die verhoorhof beslis het dat geen krisis bestaan nie en dat keuringspaneel-wetgewing ongrondwetlik was. Die Illinois *Supreme Court* het gemeen dat dit debatteerbaar is of daar 'n mediese wanpraktykkrisis bestaan.

88 MLRP (Medical Liability Review Panel).

89 1976.

90 *Eastin v Broomfield* 116 Ariz 576 586-587 570 P 2d 744 754-755 (1977).

91 Die sekuriteit is gemik op betaling van deskundige getuiegelde en prokureurskoste sou die eiser onsuksesvol in die litigasieproses wees. Indien die sekuriteit nie betaal word nie, word die eis van die hand gewys. 1976 Arizona Session Laws ch 1 sec 4 § 12 – 576(1) (*repealed* 1989).

92 Dieselfde bepaling is ook van toepassing sou die verweerder ondanks die keuringspaneelbeslissing teen hom verder wou litigeer. 1976 Arizona Session Laws ch 1 sec 4 § 12 – 567 (J).

93 *Arizona Constitution Act* 1 § 13: "No law shall be enacted granting to any citizen, class of citizens, or corporation other than municipal, privileges or immunities which, upon the same terms, shall not equally belong to all citizens or corporations."

94 335 So 2d 802 805 (Fla 1976) *cert denied* 429 US 1041 (1977).

deur eisers uitgeput moet word. Die wetgewer is by magte om redelike beperkings te plaas op die toegang tot die regstelsel:

At the time of enactment of the legislation ... there was an imminent danger that a drastic curtailment in the availability of health care services would occur in this state.

The statutes involved here deal with matters related directly to public health and obviously have for their purpose an effort to have the parties mediate claims for malpractice thereby reducing the cost of medical malpractice insurance and ultimately medical expenses.

Even though the pre-litigation burden cast upon the claimant reaches the outer limits of constitutional tolerance, we do not deem it sufficient to void the medical malpractice law.⁹⁵

In ander state byvoorbeeld het die howe 'n strenger toets gestel om die grondwetlikheid van die mediese keuringspanele, met spesifieke verwysing na gelyke beskerming te bepaal. Die Indiana *Supreme Court* het in *Johnson v St Vincent Hospital*⁹⁶ beslis dat die mediese keuringspaneel grondwetlik in orde is. Met behulp van die 'fair and substantial relation standard' het die hof gekonsentreer op die doel van mediese keuringspaneel-wetgewing naamlik om die gesondheid van die burgers van 'n staat te beskerm deur te verhoed dat daar 'n vermindering of afname in mediese sorg/dienste is.⁹⁷ Die hof het ook aangedui dat die keuringspaneel meewerk om 'n afname te probeer bewerkstellig in die ekonomiese bedreiging vir medici wat met die mediese wanpraktykseise gepaard gaan, deur 'n behoorlike evaluering te doen en vas te stel of 'n eis meriete het of nie.

95 *Carter v Sparkham* 335 So 2d 802 805-806 (Fla 1976) *cert denied* 429 US 1041 (1977).

96 273 Ind 374 464 NE 2d 585 (1980). Die 'fair and substantial relation standard' is ook toegepas in *Keyes v Humana Hospital Alaska* 750 P 2d 343 357 (Alaska 1988); *Attorney General v Johnson* 282 Md 274 313 385 A 2d 57 79 *appeal dismissed* 439 US 805 (1978); *Perna v Pirozzi* 92 NJ 446 457-458 457 A 2d 431 437 (1983); *Guill v Mayor of Hoboken* 21 NJ 574 582 122 A 2d 881 885 (1956); *Jones v State Board of Medicine* 97 Idaho 859 555 P 2d 399 (1976) *cert denied* 431 US 914 (1977). Die doel van die wetgewing rakende mediese keuringspanele word getoets teen 'n billike en substansiële toets, dws in hoeverre voldoen dié wetgewing aan die doel daarvan en in watter verhouding staan die wetgewing tot die doel daarvan. Die bewyslas word op die party geplaas wat keuringspanele se houdbaarheid betwis, om aan te dui dat op gelyke beskermingsgronde die wetgewing nie aan sy oorspronklike doel beantwoord nie. Die doel van die keuringspaneelwetgewing regverdig die spesifieke deliksklassifikasie (mediese wanpraktyksgeskille). *Guill v Mayor of Hoboken* 21 NJ 574 582 122 A 2d 881 885 (1956); *Perna v Pirozzi* 92 NJ 446 457-458 457 A 2d 431 437 (1983).

97 *Johnson v St Vincent Hospital* 273 Ind 374 392 NE 2d 585 597 (1980).

3.6.2 Keuringspanele misken die behoorlike regsproses deurdat daar inbreuk gemaak word op die reg van toegang tot die howe

Die grondwetlikheid van keuringspanele word op bogenoemde grond bevraagteken met verwysing na van die wesenlike kenmerke van 'n keuringspaneel.⁹⁸ Indien 'n party, ondanks 'n ongunstige paneelbeslissing, voortgaan en dieselfde saak na 'n geregshof neem, word die party ontmoedig om dit te doen deur die vereiste van hoë sekuriteitsbedrae wat vooraf betaal moet⁹⁹ word en reghoofskostes wat uitermate hoog sal wees indien die party weer 'n ongunstige uitslag kry. Baie keer word partye verontvuldig deur tydrowende keuringspaneelprosedures en gevolglik word partye se bronne van inkomste daardeur uitgeput. Só raak partye ontmoedig om daarop na die geregshof te gaan. Van die keuringspanele is tydsaam om beslissings te maak en die ophoud benadeel partye in die uiteindelijke voer van litigasie in 'n geregshof. In *Boddie v Connecticut*¹⁰⁰ het die hof beslis dat die betaling van hofgelde en gedingkoste as 'n voorwaarde vir gedingvoering ongrondwetlik is indien dié vereiste "operate to foreclose a particular party's opportunity to be heard".¹⁰¹

In *State Ex Rel Cardinal Glennon Memorial Hospital v Gaertner*¹⁰² het die Missouri Supreme Court bevind dat die vereiste dat 'n mediese wanpraktykseis vooraf aan 'n keuringspaneel voorgehou moet word voordat na 'n geregshof gegaan kan word en sodoende ophoud meebring, inbreuk maak op die party se reg op toegang tot die howe.¹⁰³

98 *Johnson v St Vincent Hospital* 273 Ind 374 404 NE 2d 585 (1980). Sien ook die argumente van die eiser in *State Ex Rel Strykowski v Wilkie* 81 Wis 2d 491 512-519 261 NW 2d 434 444-446 (1978).

99 *Paro v Longwood Hospital* 373 Mass 645 653-654 369 NE 2d 985 990 (1977); Mass Gen Laws Ann ch 231 § 60 B par 6 (West Supp 1988) – die stel van sekuriteit vooraf is nie ongrondwetlik nie. *Eastin v Broomfield* 116 Ariz 576 586 570 P 2d 754 (1977); Ariz Const art 2 § 13 – die stel van sekuriteit deur eisers in geval van mediese wanpraktykseise is ongrondwetlik aangesien geen ander tipe eisers dit hoef te doen nie.

100 401 US 371 (1971). Sien ook *United States v Kras* 409 US 434 443-446 (1973) en *Ortwein v Schwab* 410 US 656 658-660 (1973) (*per curiam*).

101 *Boddie v Connecticut* 401 US 371 377 380 (1971). Sien ook *United States v Kras* 409 US 434 443-446 (1973) en *Ortwein v Schwab* 410 US 656 658-660 (1973) (*per curiam*).

102 583 SW 2d 107 (Mo 1979) Mo Const art 1 § 14.

103 *State Ex Rel Cardinal Glennon Memorial Hospital v Gaertner* 583 SW 2d 107 110 (Mo 1979) Mo Const art 1 § 14; *Christiansen v Connell* 2 Ill 2d 332 118 NE 2d 262 (1954). In *Woods v Holy Cross Hospital* 591 F 2d 1164 1173 n 16 (5th Cir 1979) het die hof egter bevind dat wetgewing insake keuringspanele nie die Seventh Amendment reg op 'n jurieverhoor en gevolglik reg op toegang tot howe aantast nie.

In *Jiron v Mahlab*¹⁰⁴ het die New Mexico Supreme Court die eisers gelyk gegee dat die betrokke keuringspaneelwetgewing ongrondwetlik was en die reg van toegang tot die howe (en gevolglik die sogenaamde 'due process') aangetas het.¹⁰⁵ Myns insiens het die hof fouteer deur nie duidelik te onderskei nie tussen gevalle van *ongerief*¹⁰⁶ en gevalle van *onreg* wanneer die hof moet oordeel oor die basiese reg van toegang tot die howe.

Meeste howe het egter beslis dat keuringspaneelwetgewing wel geldig en grondwetlik is wat die reg van toegang tot die howe betref.¹⁰⁷

3.6.3 Keuringspanele misken die behoorlike regsproses deurdat inbreuk gemaak word op die reg tot 'n jurieverhoor

Bykans elke Amerikaanse staat se konstitusie maak voorsiening vir die reg tot 'n jurieverhoor.¹⁰⁸ Deur die toelating van paneelbeslissings by die daaropvolgende hofverrigtinge word die reg op 'n jurieverhoor na bewering misken.

Verskeie hofbeslissings het oor hierdie beweerde miskenning gehandel:

In *Eastin v Broomfield*¹⁰⁹ het die Arizona Supreme Court beslis dat die Arizona wetgewing,¹¹⁰ rakende die toelaatbaarheid van mediese keuringspaneelbeslissings by 'n daaropvolgende verhoor, nie die reg op 'n jurieverhoor aantast nie.

104 99 NM 425 659 P 2d 311 (1983).

105 *Jiron v Mahlab* 99 NM 425 426 428 659 P 2d 311 312-315 (1983).

106 *In casu* het dit gehandel oor 'n klaer/eiser wat probleme ondervind het om stukke binne die voorgestelde *dies* op die verweerder te laat beteken en voortgegaan het om direk in die geregshof dié saak in te stel in plaas van om eers 'n hersiening deur 'n keuringspaneel te versoek.

107 *State Ex Rel Strykowski v Wilkie* 81 Wis 2d 491 261 NW 2d 434 (1978); *Cardinal Glennon Memorial Hospital v Gaertner* 583 SW 2d 107 (Mo 1979); *Woods v Holy Cross Hospital* 591 F 2d 1164 1177 (5th Cir 1979); *Firelock Inc v District Ct* 766 P 2d 1090 1096 (Colo 1989); *Lacy v Green* 428 A 2d 1171 1179 1180 (Del Super Ct 1981); *Johnson v St Vincent Hospital* 273 Ind 374 388 390 404 NE 2d 585 594 596 (1980); *Everett v Goldman* 359 So 2d 1256 1269 (La 1978); *Linder v Smith* 629 P 2d 1187 1190 1191 (Mont 1981); *Boucher v Sayeed* 459 A 2d 87 91 n 13 (RI 1983) (*dicta*). Wisconsin-wetgewing bepaal byvoorbeeld dat 'n eiser die reg het om *de novo* verhoor te word ondanks die voorafgaande keuringspaneelbeslissing.

108 *Curtis v Loether* 415 US 189 (1974).

109 116 Ariz 576 570 P 2d 744 (1977).

[T]he jury remains the final arbiter of the issues raised and the facts presented.¹¹¹

In *Comiskey v Arlen*¹¹² het die New York *Appellate Division* die verhoorhofbeslissing omvergewerp. Die verhoorhof het beslis dat die wetgewing¹¹³ wat 'n paneelbeslissing tydens 'n daaropvolgende verhoor toelaat ongrondwetlik is omdat dit die reg tot 'n jurieverhoor aantast. In die verhoorhof is aangevoer dat die paneelbeslissing die jurielede bevooroordeel sou maak en verhoed dat hulle die getuienis onpartydig beoordeel.¹¹⁴ Die hof van appèl was van oordeel dat die paneelbeslissing deskundige getuienis daarstel en getuienis is wat in elke geval saam met ander getuienis oorweeg word.¹¹⁵ Die toelating van die paneelbeslissing tydens verhoor is 'n uitsondering op die hoorsêreël wat die hof tuisgebring het onder die bevoegdheid van die wetgewer om bewysreëls te wysig.¹¹⁶

110 *Arizona Medical Malpractice Act* Ariz Rev Stat Ann § 12-567 (Supp 1988). Die wetgewing maak voorsiening dat die paneelbeslissing wel saam met ander getuienis vir verhoordoeleindes toegelaat kan word. Die hof het in die *Eastin*-saak getuienis toegelaat en dit hanteer as 'n bewysreël wat nie inbreuk maak op 'n jurieverhoor nie. Die hof het voorts die bewering dat dit 'n jurie bevooroordeel kan maak, verwerp.

111 *Eastin v Broomfield* 116 Ariz 576 580 570 P 2d 748. Sien ook *Attorney General v Johnson* 282 Md 274 293-294 385 A 2d 57 68-70 *appeal dismissed* 439 US 805 (1978) – die Maryland *Supreme Court* het bevind dat die toelaatbaarheid van 'n paneelbeslissing en die vermoede van korrektheid nie die reg op 'n jurieverhoor aantast nie. Die Maryland wetgewing magtig die toelating van 'n paneelbeslissing tydens 'n verhoor as vermoedelik korrek. Md Cts & Jud Proc Code Ann § 3-2A-06(d) (Supp 1988). Sien ook *Woods v Holy Cross Hospital* 591 F 2d 1164 1179 1180 (5th Cir 1979); *Keyes v Humana Hospital Alaska* 750 P 2d 343 347 (Alaska 1988); *Johnson v St Vincent Hospital* 273 Ind 374 384 385 404 NE 2d 585 593 (1980); *Everett v Goldman* 359 So 2d 1256 1269 (La 1978); *Linder v Smith* 629 P 2d 1187 1190 (Mont 1981); *Prendergast v Nelson* 199 Neb 97 107-108 256 NW 2d 657 665-666 (1977); *Treyball v Clark* 65 NY 2d 589 590 483 NE 2d 1136 1137 493 NY S 2d 1004 1005 (1985); *Comiskey v Arlen* 55 AD 2d 304 309 390 NY S 2d 122 126 (NY App Div 1976); *State Ex Rel Strykowski v Wilkie* 81 Wis 2d 491 529 261 NW 2d 434 452 (1978); *Paro v Longwood Hospital* 373 Mass 645 654-655 369 NE 2d 985 991 (1977).

112 55 AD 2d 304 390 NY S 2d 122 (NY App Div 1976).

113 NY Jud Law § 148-a (8) (McKinney 1983).

114 55 AD 2d 304 307 309 311 390 NY S 2d 122 126 127 (NY App Div 1976). In die *Comiskey*-saak is 'n eenparige beslissing vereis alvorens dit toegelaat word as getuienis in hofverrigtinge en ook vereis dat 'n verhoorhofbeslissing nie eksklusief op 'n paneelbeslissing baseer moet word nie. Sien ook *Munn v Illinois* 94 US 113 (1876); *State Ex Rel Strykowski v Wilkie* 81 Wis 2d 491 528 261 NW 2d 434 451 (1978).

115 55 AD 2d 304 309 390 NY S 2d 122 126 (NY App Div 1976). Sien ook *Treyball v Clark* 65 NY 2d 589 483 NE 2d 1136 493 NY S 2d 1004 (1985) in navolging van *Cominsky v Arlen* 55 AD 2d 304 390 NY S 2d 122 (NY App Div 1976).

116 55 AD 2d 304 390 NY S 2d 122 (NY App Div 1976).

In *Ex Parte Peterson*¹¹⁷ merk die hof op dat:

... the Seventh Amendment ... does not require the old forms of practice and procedure be retained ... It does not prohibit the introduction of new methods for determining what facts are actually in issue, nor does it prohibit the introduction of new rules of evidence.¹¹⁸

In *Parker v Children's Hospital*¹¹⁹ is ook beweer dat die keuringspaneelprosedure inbreuk maak op die reg tot 'n jurieverhoor. Sedert die aanname van die Amerikaanse Konstitusie in 1790 het enige party die reg op 'n verhoor deur 'n jurie in alle aangeleenthede waarin die reg op 'n jurieverhoor erken is ten tye van die aanname van die konstitusie.¹²⁰

Die vraag of die deliksaksie mediese wanpraktyk reeds in 1790 erken is het nie voor die hof gedien nie; die hof het voortgegaan om te oorweeg of die keuringspaneel inbreuk gemaak het op die reg op 'n jurieverhoor. Die hof wys daarop dat die konstitusionele bepalings so geïnterpreteer word dat dit nie 'n absolute vrye of ongebonde reg tot 'n jurieverhoor daarstel nie. Die hof verwys

117 253 US 300 (1920).

118 *Ex Parte Peterson* 253 US 300 309 (1920). Sien egter *Mattos v Thompson* 491 385 396 421 A 2d 190 196 (Pa 1980) waarin beslis is dat art 309 van die *Health Care Services Act* 'n inbreukmaking op die reg op jurieverhoor is. Die Pennsylvania *Supreme Court* het beslis dat 'n keuringspaneel ongrondwetlik is omdat die ophoud inherent in 'n keuringspaneelproses "resulted in an oppressive delay and impermissibly infringed upon the constitutional right to a jury". Sien ook *Simon v St Elizabeth Medical Center* 3 Ohio Op 3d 164 355 NE 2d 903 908 (CP 1976) – deur 'n paneelbeslissing by 'n daaropvolgende verhoor toe te laat word 'n party se reg op 'n jurieverhoor aangetas vanweë die feit dat 'n party verhinder word om sy saak behoorlik aan die jurie te stel. Latere Ohio wetgewing het die toelaat van 'n paneelbeslissing as getuie in 'n opvolgende verhoor verbied. Ohio Rev Code Ann § 2711.21 (Anderson Supp 1988). *Aldana v Holub* 381 So 2d 231 237-238 (Fla 1980); *Heller v Frankston* 504 Pa 528 475 A 2d 1291 (1984) – alle artikels van die toepaslike Pennsylvanië wetgewing is ongrondwetlik beslis deur die hof, in teenstelling met die *Mattos*-saak waarin slegs die reg op 'n jurieverhoor beslis is as inbreuk op gemaak deur die toelating van 'n paneelbeslissing by 'n verhoor. Pa Stat Ann tit 40 § 1301.308-514 (Purdon Supp 1988).

119 483 Pa 106 118 121 394 A 2d 932 938 (1978). In *Mattos v Thompson* 421 A 2d 190 195 (Pa 1980) het die hof in Pennsylvanië beslis dat die keuringspaneelprosedure 'n ongrondwetlike las op die reg tot 'n jurieverhoor plaas. In die *Mattos*-saak is ook ander laerhofsake aangehaal waarin die burokratiese aard van die prosedure uitgelig is, wat daarop dui dat die wetgewing oneffektief is. Die eisers het in die *Parker*-saak oortuigende statistiese gegewens voor die hof gelê om aan te toon dat die keuringspanele oneffektief is. Statistiese gegewens het aan die lig gebring dat 2 909 eise in 'n drie en 'n halfjaar periode sedert die inisiëring van die keuringspaneelprosedure ingestel is. Slegs 14 eise het inderdaad voor die keuringspaneel gedien en 6 daarvan het op appèl gegaan. Van die 48 eise wat in 1976 aanhangig gemaak is, is 6 eise onafgehandel in 1980. Boyle (n 44) 957-958.

120 *Parker v Children's Hospital* 483 Pa 106 118 394 A 2d 932 938 (1978).

voorts na die toelaatbaarheid van "some inconvenience to the exercise of the right"¹²¹ en dui daarop dat die doel van die konstitusionele bepalings juis is om die reg tot 'n jurieverhoor te verseker voordat daar 'n finale beslissing ten opsigte van persoonlikheids- of eiendomsregte gemaak word.¹²² In die *Parker*-saak het die hof tot die gevolgtrekking gekom dat aangesien die paneel se bevindinge nie bindend is nie en 'n reg tot jurieverhoor bestaan, die prosedure nie die reg op die jurieverhoor aantast nie, maar hoogstens uitstel.¹²³ 'n Verdere argument wat in die *Parker*-saak namens die eisers aangevoer is, kom daarop neer dat die reg tot 'n jurieverhoor beswaar word, omdat die keuringspaneel-prosedure as voorwaarde vir 'n jurieverhoor gestel word. Die hof het na oorweging van die doel van die betrokke wetgewing tot die gevolgtrekking gekom dat enige teoretiese las op die reg van 'n pasiënt tot 'n jurieverhoor uitgebalanseer word deur die substansiële voordele vir die pasiënt ingevolge die wetgewing en dat dit hoegenaamd nie as 'n beletsel beskou moet word nie. Die wetgewing bevorder juis die spoedige afhandeling van eise, bevredigende uitsprake en laer litigasiekoste.¹²⁴

Die argument teen die toelaatbaarheid van paneelbeslissings het soms bespreking op die jurie se beweerde onvermoë om getuienis op 'n onpartydige basis te evalueer, veral waar die bevinding van 'n ander tribunaal ten opsigte van dieselfde eis ter sprake is.¹²⁵ Die voorlegging van die vereiste getuienis en of 'n paneelbeslissing eenparig was, so het die Amerikaanse hofe beslis, beïnvloed en bepaal nie 'n party se reg tot 'n jurieverhoor nie. Die teendeel sou dui tot 'n mosie van wantroue in die juriestelsel.¹²⁶

121 Boyle (n 44) 954.

122 *Ibid.*

123 *Parker v Children's Hospital* 483 Pa 106 120 394 A 2d 932 939 (1978).

124 *Parker v Children's Hospital* 483 Pa 106 120 394 A 2d 932 939 (1978).

125 'n Verwante argument is dat die toelaatbaarheid van 'n paneelbeslissing 'n verhoogde bewyslas meebring vir die party teen wie die paneelbeslissing gegee is en gevolglik dié party se reg op 'n jurieverhoor aantast. Howe het dié argument verwerp. *Keyes v Humana Hospital Alaska* 750 P 2d 343 348 349 (Alaska 1988); *Johnson v St Vincent Hospital* 273 Ind 374 385 404 NE 2d 585 593 (1980). Die Delaware-hof het die paneelbeslissing die status van *prima facie*-getuienis gegee. *Lacy v Green* 428 A 2d 1171 1176-1177 (Del Super Ct 1981); *Del Code Ann tit 18 § 6812*.

126 *Prendergast v Nelson* 199 Neb 97 107 256 NW 2d 657 666 (1977).

3.6.4 Die samestelling van keuringspanele druis in teen die driemagsdeling

Die samestelling¹²⁷ van keuringspanele word dikwels gekritiseer as sou dit indruis teen die leerstuk van skeiding van magte soos vervat in die state se onderskeie konstitusies. Die toedeling van gelyke gesag aan regsgekwalfiseerdes en nie-regsgewalfiseerdes om 'n feitebevinding te maak en om aanspreeklikheid te bepaal kom neer, so word aangevoer, op verbreking van die driemagsdeling.¹²⁸

In *Attorney General v Johnson*¹²⁹ moes die Maryland *Court of Appeal* uitsluitel gee oor die regspraak of die optrede van die keuringspaneel in die uitvoering van verpligtinge van 'n regsprekende aard die *trias politica*-leerstuk soos vervat in die Maryland konstitusie verbreek. Die hof het die beweerde regsprekende funksies van die keuringspaneel oorweeg en verwys na faktore soos die nie-bindende aard van beslissings, die bevoegdheid van partye om 'n *de novo* verhoor op dieselfde eis te inisieer en die gesag wat die keuringspaneel het om sy eie beslissings af te dwing.¹³⁰

Die Maryland hof het bevind dat die keuringspaneel nie 'n regsprekende funksie uitoefen nie en ook nie inbreuk maak op die regsprekende gesag nie.¹³¹ Die keuringspaneel verrig nie regsprekende funksies *per se* nie tensy die gesag aan die keuringspaneel gegee is om bindende en afdwingbare beslissings te maak.¹³²

127 Samestelling van keuringspanele verskil van staat tot staat. Die wetgewing van toepassing op keuringspanele in al die onderskeie state maak voorsiening vir ten minste een gesondheidsorgverskaffer op elke paneel. Meeste state vereis ook 'n regsgeleerde op die keuringspanele en sommige state maak ook voorsiening vir 'n leke-lid. Verskeie state vereis die teenwoordigheid van 'n regter wat verantwoordelikheid vir die uitvoer van verrigtinge deur nie-regsglede uitoefen. Va Code Ann § 8.01-581.2 (A) 581.3 (1984 & Supp 1989); NJ Ct CPR § 4:21-5(a) (1988) Jud; NY Law § 148-a(2) (McKinney Supp 1989); NH Rev Stat Ann § 519-A:2 (1974); Mass Gen L ch 231 § 60 B par 1 (1986); ME Rev Stat Ann tit 24 § 2852(2) (Supp 1988); Ariz Rev Stat Ann § 12-567 (B) (1) (Supp 1988).

128 *Attorney General v Johnson* 282 Md 274 385 A 2d 57 *appeal dismissed* 439 USA 805 (1978).

129 282 Md 274 385 A 2d 57 *appeal dismissed* 439 US 805 (1978).

130 *Attorney General v Johnson* 282 284 Md 274 385 A 2d 57 63 *appeal dismissed* 439 US 805 (1978).

131 *Attorney General v Johnson* 282 285-287 Md 274 385 A 2d 57 64-65 *appeal dismissed* 439 US 805 (1978).

132 *Attorney General v Johnson* 282 284 Md 274 285 A 2d 57 63 *appeal dismissed* 439 US 805 (1978). Sien ook *Strykowski v Wilkie* 81 Wis 2d 491 520-522 261 NW 2d 434 448-449

Preliminarily, we note that it is undeniable that the mere performance by a nonjudicial body of a function that would in another context be considered purely judicial – e.g., the determination of facts and the application of legal principles to those facts – cannot alone suffice to support a conclusion that the separation of powers principle has been violated.

Verwarring kan egter uitgeskakel word deur 'n ooreenkoms tussen partye die deurslaggewende faktor te maak. Klem word dan nie op die keuringspaneel se aktiwiteite gelê as sou dit die driemagsdeling aantas nie, maar word op die ooreenkoms self gelê. Die Maryland-wetgewer maak byvoorbeeld voorsiening dat die partye die beslissing van die keuringspaneel mag aanvaar en judisiële bevestiging van die toekenning maak dit 'n afdwingbare ooreenkoms.¹³³

Die Nebraska *Supreme Court* het in *Prendergast v Nelson*¹³⁴ beslis dat 'n keuringspaneel hoogstens 'n deskundige opinie gee ten opsigte van getuienis wat voor die paneel dien. Dié keuringspaneel is inderwaarheid 'n informele deskundige adviserende raad ('expert advisory board'). In *Eastin v Broomfield*¹³⁵ het die Arizona *Supreme Court* beslis dat die Arizona wetgewing insake keuringspanele nie bots met dié staat se konstitusie¹³⁶ insake regsprekende gesag nie. Die doel van die keuringspaneel is die bevordering van 'n skikking, met die keuringspaneel wat net in 'n adviserende hoedanigheid optree.¹³⁷

(1978); *Keyes v Humana Hospital Alaska* 750 P 2d 343 357 n 26 (Alaska 1988). Daarteenoor is in *Paro v Longwood Hospital* 373 Mass 645 656-657 369 NE 2d 985 992 (1977) beslis dat, alhoewel die keuringspaneel regsprekende funksies verrig, dit nie 'n verbreking van die *trias politica*-leerstuk is nie aangesien paneelhersiening 'n integrale deel van die regsprekende proses is. Indien die partye nie die paneelbeslissing aanvaar nie, is die paneel onbevoeg om sy eie beslissing af te dwing.

133 *Attorney General v Johnson* 282 285-287 n13 Md 274 385 A 2d 57 64-65 n13 *appeal dismissed* 439 US 805 (1978); Md Cts & Jud Proc Code Ann § 3-2A-05(L) – 06(a) (1984 & Supp 1989).

134 199 Neb 97 110 256 NW 2d 657 666 (1977).

135 116 Ariz 576 570 P 2d 744 (1977).

136 Ariz Const art V1 § 1.

137 Die keuringspaneelbeslissing kan egter toegelaat word by die verhoor in 'n geregshof. *Eastin v Broomfield* 116 Ariz 576 582 570 P 2d 750; *Lacy v Green* 428 A 2d 1171 1178 (Del Super Ct 1981); *Linder v Smith* 629 P 2d 1187 1194 (Mont 1981).

In Illinois maak wetgewing voorsiening vir 'n mediese keuringspaneel bestaande uit 'n regter, 'n gesondheidsorgverskaffer en 'n prokureur.¹³⁸ Die regter tree op as voorsittende beampte en hanteer alle prosedurele en bewysregtelike aspekte. Die keuringspaneel in geheel maak 'n feitelike en regsbeslissing insake aanspreeklikheid en skadevergoeding en die partye kan òf besluit om die beslissing te aanvaar òf om tot 'n verhoor toe te tree.¹³⁹ In *Wright v Central Du Page Hospital Association*¹⁴⁰ het die Illinois Supreme Court beslis dat die wetgewing rakende keuringspaneele ongrondwetlik is omdat dit inbreuk maak op die regsprekende gesag van die staat Illinois.¹⁴¹ Dié hof het voorts bevind dat die keuringspaneel ongrondwetlik is omdat die regsprekende funksie aangetas is. Die bevoegdheid om die reg op feite van 'n saak toe te pas was uitsluitlik die funksie van die regsprekende gesag.¹⁴² Die hof *in casu* het die onderskeie funksies van die regsprekende en nie-regsprekende keuringspaneellede in oënskou geneem. Hoewel die regter alleen by magte was om oor prosedurele en bewysregtelike aspekte te beslis, was die keuringspaneel by magte om in eie diskresie, nie die bewysregtelike reëls te volg nie.¹⁴³ Alle keuringspaneellede (regskundiges sowel as nie-regskundiges) het die magtiging gehad om 'n feitelike en regsbeslissing te maak. Die gee van dié magtiging aan nie-regselede van 'n keuringspaneel is in botsing met die Illinois Konstitusie.¹⁴⁴

Die hof het *obiter* opgemerk dat die hof nie impliseer dat 'n geldige voorverhoor paneelprosedure nie ontwerp mag word nie.¹⁴⁵ Hierop het die Illinois wetgewer die wetgewing rakende mediese wanpraktykkeuringspaneele hersien. Hierdie wetgewing het grootliks soortgelyke bepalings as die vorige wetgewing

138 Ill Rev Stat ch 110 § 58.2 – 10 (1975).

139 Geen paneelbeslissing is toelaatbaar by die daaropvolgende verhoor van die geskil nie. Ill Rev Stat ch 110 § 58.7.

140 63 Ill 2d 313 347 NE 2d 736 (1976).

141 63 Ill 2d 313 322 324 347 NE 2d 736 740-741 (1976).

142 Daar is beslis dat die reg van toegang tot 'n jurieverhoor eweneens ook aangetas is. *Wright v Central Du Page Hospital Association* 63 Ill 2d 322 324 347 NE 2d 740-741. Ill Const art V1 § 1.

143 *Wright v Central Du Page Hospital Association* 63 Ill 2d 322 324 347 NE 2d 740-741. Ill Rev Stat ch 110 § 58.6 (1975).

144 *Wright v Central Du Page Hospital Association* 63 Ill 2d 322 324 347 NE 2d 740-741. Ill Rev Stat ch 110 § 58.6 (1975).

145 *Wright v Central Du Page Hospital Association* 63 Ill 2d 322 324 347 NE 2d 741.

bevat.¹⁴⁶ Panele wat later ooreenkomstig die hersiene wetgewing saamgestel is, is ook as ongrondwetlik bestempel vanweë die gedeelde regsprekende mag.¹⁴⁷ Die bevinding in die *Bernier*-saak dat die feitebevinding deur regs-sowel as nie-regslede gedoen ook nie in orde was nie, is myns insiens verkeerd. Feitebevindings word tradisioneel deur lede van die paneel gedoen, ongeag of die lid oor regs-kennis beskik het of nie.¹⁴⁸

Dit blyk duidelik dat die Illinois-howe ten alle koste wil verhoed dat keurings-panele met tradisionele regsprekende amptenare die tradisionele howe vervang. Die samestelling en aktiwiteite van die keuringspanele dui myns insiens nie daarop nie en die uitspraak in hierdie sake is nie korrek nie.¹⁴⁹ Die uitsprake van ongeldige keuringspanele synde in botsing met die *trias politica*-beginsel sou alleenlik water gehou het indien die skeiding van magte-leerstuk nie alleen die tribunale verbied wat regsprekende funksies verrig nie, maar ook die tribunale verbied wat blyk regsprekende funksies te verrig.¹⁵⁰

In effek beteken navolging van die *Wright*- en *Bernier*-sake dat die Illinois-howe 'n baie beperkende houding ten opsigte van nie-tradisionele geskilbeslegting inneem. Die staat Illinois blyk in hierdie opsig die uitsondering te wees. Tot dusver het geen ander staat wetgewing oor keuringspanele ongrondwetlik verklaar omdat 'n bepaalde keuringspaneel ook 'n regs-kundige ingesluit het en derhalwe op die judisiële funksie van die keuringspaneel inbreuk sou maak.

146 Ill Rev Stat ch 110 § 2 – 1012 – 1020 (1985). Die paneel het nog steeds bestaan uit 'n regter, gesondheidsorgverskaffer en 'n prokureur en het oor die bevoegdheid beskik om aanspreeklikheid en skadevergoeding te bepaal. Die paneelbeslissing was nie toelaatbaar by 'n daaropvolgende verhoor van dieselfde saak nie. 'n Party wat 'n ongunstige paneelbeslissing gekry het en nie by die verhoor slaag nie, word gesanksioneer. Die regter is by magte om oor alle regs-aangeleenthede te beslis en die paneel moet bewysregtelike reëls navolg. Die paneel se beslissing moet baseer wees op die paneel se feitelike bevindings.

147 *Bernier v Burris* 113 Ill 2d 219 497 NE 2d 763 (1986).

148 *Bernier v Burris* 113 Ill 2d 219 254-255 497 NE 2d 763 780 (1986).

149 'n Adviserende opinie oor watter reg van toepassing behoort te wees by 'n verhoor is tog in wese nie 'n judisiële funksie nie. 'n Aanbevole samestelling vir 'n keuringspaneel is dat regslede die beslissing moet neem en nie-regslede slegs in adviserende hoedanigheid behoort op te tree.

150 Die sanksies rakende koste wat 'n party tref wat 'n ongunstige paneelbeslissing gekry het, het myns insiens bygedra tot die howe se indrukke van beperkte toegang tot die howe. Die wetgewing rakende keuringspanele word met agterdog bejeën synde 'n inbreukmaking op die funksie van die regsprekende gesag, myns insiens ten onregte.

Myns insiens maak dit nie saak of 'n keuringspaneel 'n regslied het of nie, die beslissing van die paneel is nie afdwingbaar deur die paneel self nie. Die paneelbeslissing is hoogstens adviserend, selfs al word die beslissing by hofverrigtinge toegelaat,¹⁵¹ solank dit nie op die jurie bindend is nie.¹⁵²

3.7 Slotopmerkings insake keuringspanele

Van die Amerikaanse howe het die regte benadering rakende keuringspanele gevolg deur te bevind dat nie-bindende mediese wanpraktykkeuringspanele nie die reg van toegang tot die howe beïnvloed nie mits 'n verhoor *de novo* na die beslissing van die keuringspaneel volg. Dit is ook te verwagte dat verpligte pre-aksie keuringspanele 'n groter risiko van benadeling inhou vanweë oponthoud, ongerief en finansiële druk op partye. Die wetgewer kan met behulp van statutêre voorskrifte vir die tydsduur waarbinne 'n keuringsproses afgehandel en beslis moet word, verseker dat die ongrondwetlike aanslag op keuringspanele verminder. Tog moet die voordele van hierdie tipe keuringspaneel na waarde geskat word. 'n Deeglike keuring deur deskundiges verminder die werkklas van howe en voorkom opeenhoping van hofsake. Vir die disputante hou die keuring die voordeel in om sekerheid, klaring te kry oor hulle stand in die geskil, hulle onderskeie vooruitsigte tot 'n oplossing daarvan en hoe haalbaar litigasie uiteindelik gaan wees.

In Suid-Afrika is keuringspanele vir die mediese professie onbekend. Die *Wet op Geneeshere, Tandartse en Aanvullende Gesondheidsberoepes*¹⁵³ maak slegs voorsiening vir interne ondersoeke deur die beroepsraad na die beskuldigings van wangedrag (onprofessionele gedrag) deur 'n betrokke lid van die professie, waarna die beroepsraad by skuldigbevinding strawwe¹⁵⁴ kan oplê. Hoewel die benadeelde pasiënt 'n aanduiding van die houdbaarheid van sy

151 Partye kan ooreenkom dat die keuringspaneelbeslissing wel bindend op die partye sal wees.

152 *Eastin v Broomfield* 116 Ariz 576 582 570 P 2d 744 750 (1977) (*en banc*).

153 Wet 56 van 1974.

154 A 42(1)(a) – (f) *Wet op Geneeshere, Tandartse en Aanvullende Gesondheidsberoepes* 56 van 1974 maak voorsiening vir strawwe wat wissel van 'n waarskuwing of 'n berisping of beide (a 42(1)(a)), skorsing vir 'n tydperk (a 42(1)(b)), skraping van die register (a 42(1)(c)), 'n boete (a 42(1)(a)), 'n verpligte tydperk van beroepsdien (a 42(1)(e)) en betaling van die koste van verrigtinge (a 42(1)(f)).

voorgenome siviele eis teen die nalatige geneesheer kan kry van die dissiplinêre verhoor-uitslag, word voorsien dat die benadeelde baie meer gemoedsrus sal hê oor die keuring, samestelling en verrigtinge van 'n onafhanklike keuringspaneel. Die ondersoek deur die keuringspaneel behoort geensins afbreuk te doen aan die tugbevoegdheid van die Gesondheidsberoepe Raad wat 'n interne aangeleentheid is nie, tewens die keuringspaneelverrigtinge op rekord kan vir die Gesondheidsberoepe Raad inligtinggewys van groot waarde en tydbesparend wees.

Konstitusionele beskerming van die reg op toegang tot die hof sluit nie die instelling van beperkings of voorwaardes vir deelname van 'n judisiële proses uit nie. Deelname aan die verrigtinge van 'n keuringspaneel is dus nie 'n hindernis vir eisers wat uiteindelik tog die hof wil nader vir regshulp nie en behoort daarom nie ongrondwetlik te wees nie as sou dit inbreuk maak op die reg van toegang tot die hof. Tewens, artikel 34 van die *Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika* 1996 bepaal uitdruklik:

Everyone has the right to have any dispute that can be resolved by the application of law decided in a fair public hearing before a court or, where appropriate, another independent and impartial tribunal or forum.

Daar kan gerus besin word oor die instelling, samestelling en befondsing van keuringspanele namate mediese wanpraktykseise gaan. Die ontwikkeling van keuringspanele in Suid-Afrika sal nie sonder haakplekke plaasvind nie, maar gesien in die lig van die suksesvolle VSA model, behoort dit ten minste oorweeg en heelwaarskynlik suksesvol geïmplimenter te word.

Bibliografie

Anon 1972 *William and Mary Law Review* 704

Anon 1972

Anthony 1936 *New England Journal of Medicine*

Anthony FW "The medical, legal and ethical connection by physicians with cases of malpractice which have no criminal factors" 1936 *New England Journal of Medicine* 115-118

Averbach 1956 *Insurance Law Journal*

Averbach R "Aids for the improvement of the doctor-lawyer relationship" 1956 *Insurance Law Journal* 237-245

Baird *Alternatives to Litigation*

Baird B *Alternatives to Litigation 1: Technical Analysis in US Department of Health, Education and Welfare Report of the Secretary's Commission on Medical Malpractice* (Appendix) Pub No (OS) 73-89 224-227 (1973)

Boyle 1981 *University of Pittsburg Law Review*

Boyle R "Medical malpractice screening panels: a judicial evaluation of their practical effect" 1981 *University of Pittsburgh Law Review* 939-960

Braverman 1978 *Fordham LR*

Braverman P "Wrongful conception: who pays for bringing up baby?" 1978 *Fordham Law Review* 418-436

Crous 1996 *THRHR*

Crous AJ "Die beslegtingsproblematiek van mediese wanpraktyksgeskillle" 1996 *Tydskrif vir Hedendaagse Romeins-Hollandse Reg* 219-232

Crous *Beslegtingsproblematiek*

Crous AJ *Die beslegtingsproblematiek in geval van mediese wanpraktyksgeskillle met spesifieke verwysing na die "action for wrongful conception" en die "ADR"-proses* (LLD proefskrif PU vir CHO 2002)

Goldschmidt 1991 *Arizona State Law Journal*

Goldschmidt J "Where have all the panels gone? A history of the Arizona Medical Liability Review Panel" 1991 *Arizona State Law Journal* 1013-1109

Macchiaroli 1990 *George Washington LR*

Macchiaroli JA "Medical malpractice screening panels: proposed model legislation to cure judicial ills" 1990 *The George Washington Law Review* 181-260

Pretorius *Dispute resolution*

Pretorius P *Dispute resolution* (Juta Kaapstad 1993)

Sadusk 1958 *JAMA*

Sadusk JF "Expert witness and advisory panels" 1958 *Journal of the American Medical Association* 2121-2123

Sake MJ "Medical malpractice: facing real problems and finding real solutions"

1994 *William and Mary Law Review* 693-76

Sands 1939 *New York State Journal of Medicine*

Sands IJ "Doctors lawyers and injured brains" 1939 *New York State Journal of Medicine* 2161-2169

Shindell 1953 *JAMA*

Shindell S "Medicine vs Law: A proposal for settlement" 1953 *Journal of the American Medical Association* 1078-1080

Strauss *Doctor, patient and the law*

Strauss SA *Doctor, patient and the law* (Van Schaik Pretoria 1979)

Trollip *Alternative dispute resolution*

Trollip AT *Alternative dispute resolution in a contemporary South African context* (Butterworths Durban 1991)

HEW Report

US Department of Health Education and Welfare Report of the Secretary's Commission on Medical Malpractice Pub No (OS) 73-89 (1973)

Ury, Brett en Goldberg *Getting disputes resolved*

Ury WL, Brett JM en Goldberg SB *Getting disputes resolved, designing systems to cut the costs of conflict* (Jossey-Bass Publishers San Francisco 1986)

Willenborg 1954 *Ohio State Law Journal*

Willenborg EF "Law and medicine: a report on interprofessional relations" 1954 *Ohio State Law Journal* 453-457

Zeisel 1956 *Stanford Law Review*

Zeisel H "The New York Expert Testimony Project: some reflections on legal experiments" 1956 *Stanford Law Review* 730-748

Register van wetgewing

Wet op Geneeshere, Tandartse en Aanvullende Gezondheidsberoepes 56 van 1974

Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika 1996

Medical Malpractice Act 1976 (VSA)

Register van hofsake

Aldana v Holub 381 So 2d 231 (Fla 1980)

Attorney General v Johnson 282 Md 274 A 2d 57 *appeal dismissed* 439 US 805 (1978)

Beatty v Akron City Hospital 67 Ohio St 2d 483 NE 2d 586 (1981)

Bernier v Burris 113 Ill 2d 219 497 NE 2d 763 (1986)

Boddie v Connecticut 401 US 371 (1971)

Boucher v Sayeed 459 A 2d 87 93 (RI 1983)

Cardinal Glennon Memorial Hospital v Gaertner 583 SW 2d 107 (Mo 1979)

Carter v Sparkham 335 So 2d 802 (Fla 1976) *cert denied* 429 US 1041 (1977)

Christiansen v Connell 2 Ill 2d 332 118 NE 2d 262 (1954)

Comiskey v Arlen 55 AD 2d 304 NY S 2d 122 (NY App Div 1976)

Curtis v Loether 415 US 189 (1974)

Eastin v Broomfield 116 Ariz 576 P 2d 754 (1977)

Everett v Goldman 359 So 2d 1256 (La 1978)

Ex Parte Peterson 253 US 300 (1920)
Firelock Inc v District Ct 766 P 2d 1090 (Colo 1989)
Gist v French 288 P 2d 1003 (Cal Ct App 1955)
Guill v Major of Hoboken 21 NJ 574 122 A 2d 881 (1956)
Heller v Frankston 504 Pa 528 475 A 2d 1291 (1984)
Hoem v State 756 P 2d 780 (Wyo 1988)
Huffman v Lindquist 234 P 2d 34 (Cal 1951)
Jiron v Mahlab 99 NM 425 659 P 2d 311 (1983)
Johnson v St Vincent Hospital 273 Ind 374 404 NE 2d 585 (1980)
Jones v State Board of Medicine 97 Idaho 859 555 P 2d 399 (1976) *cert denied*
431 US 914 (1977)
Keyes v Humana Hospital Alaska 750 P 2d 343 (Alaska 1988)
Lacy v Green 428 A 2d 1171 (Del Super Ct 1981)
Linder v Smith 629 P 2d 1187 (Mont 1981)
Mattos v Thompson 421 A 2d 190 (Pa 1980)
Munn v Illinois 94 US 113 (1876)
Ortwein v Schwab 410 US 656 (1973) (*per curiam*)
Parker v Children's Hospital 483 Pa 106 394 A 2d 932 (1978)
Paro v Longwood Hospital 373 Mass 645 369 NE 2d 985 (1977)
Perna v Pirozzi 92 NJ 446 457 A 2d 431 (1983)
Prendergast v Nelson 199 Neb 97 256 NW 2d 657 (1977)
San Antonio Independant School District v Rodriquez 411 US 1 (1973)
Seoane v Ortho Pharmaceuticals Inc 660 F 2d 146 (5th Cir 1981)
Simon v St Elizabeth Medical Center 3 Ohio Op 3d 164 355 NE 2d 903 (CP
1976)
State Ex Rel Cardinal Glennon Memoral Hospital v Gaertner 583 SW 2d 107
110 (Mo 1979)
State Ex Rel Strykowski v Wilkie 81 Wis 2d 491 261 NW 2d 434 (1978)
Treyball v Clark 65 NY 2d 589 483 NE 2d 1136 493 NY S 2d 1004 (1985)
United States v Kras 409 US 434 (1973)
Woods v Holy Cross Hospital 591 F 2d 1164 (5th Cir 1979)
Wright v Central Du Page Hospital Association 63 Ill 2d 313 347 NE 2d 736
(1976)

Lys van afkortings

ADR Alternative dispute resolution (alternatiewe geskilbeslegting)

art artikel(s)

bv byvoorbeeld

dws dit wil sê

MLRP Medical Liability Review Panel

par paragraaf(we)

reg regulasie(s)

VSA Verenigde State van Amerika